

ELŐFIZETÉS

MÉLYEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKI:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-heteses polt sor egyszer 20 ft.
minden következőnél 16 ft.
Nyolc sor polt sora 40 ft.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszani egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Kedd, április 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kortések jutalma.
- Miből épül a kulturpalota?
- Magyar miniszterek a királynál.
- Képviselők fizetésemeleése.
- Tizezer márkás büntetés.
- A nyomorgó honetyák.
- Szennyirodalmi központ Torontálmegyében.
- Öngyilkosság az árvaszéken.

Az építkezések kulisszái mögöl.

Arad, április 3.

A fehér rózsza meg a piros rózsza versengett úgy a világtörténelemben, mint a hogy Aradon egyszerre a fehér téglá meg a piros téglá került szembe egymással. A fehér téglá, tudniillik a mészhomokból való és préselt, meg a piros, tudniillik az agyagból formált és égetett. A kulturpalota egyik vállalkozója a vörös téglá helyett mészhomok-téglát akart használni s e miatt indult meg a vita, a polemizálás, hogy melyik a jobbik. Szakértőket, sőt geológusokat akartak bevonni a perdöntő harcba, hogy ítélet készüljön arról, a fehér-e a jobb, mint a vörös, vagy legalább van-e olyan jó, mint a piros.

Az ilyen parazsas kérdésekhez mindenesetre jó óvatos kézzel nyulni, s mi nem akarunk bölcssek lenni a két rivális fölött, nem akarunk szakértőbbek lenni a szakértőknél, s vé-

leményt mondani a fölött, hogy melyik a jobb és a jó. Vannak azonban egyszerű igazságok, a melyeket minden szaktudás nélkül laikus észjárással is föl lehet ismerni. Az egyik ilyen igazság: aminek vörös téglából kell épülni, az épüljön vörös téglából. Még ha a fehér téglából jobb lenne; semmi, de semmi se kötelezi a vállalkozót arra a nagy-lelkü önfeláldozásra, hogy jobbat adjon annál, mint ami ki volt kötve. S a vállalkozó a közérdek iránt bizonyára nem is lenne olyan figyelmes és gondos, ha a jobb — egyuttal többé is kerülne. De ép ez esetben a fehér téglá, — amely lehet, hogy jobb, vagy épen olyan jó, — olcsóbb, mint a vörös s ez elveszi az értékét a figyelmességnek, a vállalkozói előzékenységnek. Ha tehát mi a vörös tégláért fizetünk, akkor bármit mond a geológia, adassék nekünk vörös téglá.

Mindez igen egyszerű dolog s a bizonyítása nem is kívánna sok papírost. Az érdekesebb azonban más. A vállalkozó, a ki a fehér téglá igazát bizonygatta, a városhoz intézett beadványban elmondta: hiszen egy városi építkezésnél, a gájkülvárosi ovodánál ő már használt fehér téglát vörös helyett, a nélkül, hogy ezért szóltak volna s anélkül, hogy valami baj történt volna.

Hát az igaz. A házak, eddig, össze nem dőltek, de azt hisszük, ezt még nem fogják a fehér téglá hívei érvül

fölhozni. De nevezetes az, hogy ez megtörténhetett egy középítkezésnél, a melyet a város foruma, tehát a mérnöki hivatal ellenőriz. Az építkezés megtörténhetett, a vállalkozó egyes beismerése szerint, úgy, hogy legfontosabb épületrésznél az anyagban ilyen jelentős változást ejtettek, a nélkül, hogy a mérnöki hivatal azt észrevette volna, vagy, hogy ez ellen kifogást tett volna, vagy legalább erről a tanácsnak, vagy másnak hírt adott volna.

Akár észrevette, akár nem, egyforma a hiba. Elismerjük, hogy a mérnöki hivatal tul van terhelve, hogy csekély a létszáma; de a felületességnek ily megnyilatkozásai a tulhalmozottsággal és a kis létszámmal már nem menthetők. Ilyen hiba a fővárosban esett meg, ott is csak egyszer, amikor egy utca kövezetét a hatóság híre és tudta nélkül ellop-tak. Mi pedig, úgy látszik, ki vagyunk téve annak, hogy az épületeink egész másból vannak gyurva, mint a hogy mi hisszük. Csak fel kellene bontani, kiszedni a belét, mint a hogy a gyerek a babájával szokta tenni, hogy megtudjuk, miből csinálták. Vajjon az aszfalt, amelyet az utcákra teregetnek, végig aszfalt-e, a csatorna, amelyet az utcákon lefektetnek, igazán kőből való-e, s vajjon az alja nem hitvány deszka?

Talán maliciának látszanék az ilyen következtetések folytatása s kellő

Nem verte meg a mester.

Irta: Vértessy Gyula.

A nagyurak néha ilyenkor fekszenek le pezsgőzések, meg kártyázások után, de a műhelyek világában hat óra már késői reggel. És a kis inasgyerek még ott feküdt a keskeny ágyállvány második polcán. A többi rég a kis háromlábú székeken ült és dolgozott, de őt ma tovább hagyták aludni. Kegyeletből.

— Meghalt az anyja, — hát legalább aludja ki magát, — gondolták a pajtásai és ma nem rugattak vele csillagot, mint máskor szoktak, ha lustálkodott.

Hát bizony a gyerek anyját tegnap este elütötte a villamos, keresztülment rajta, ott halt meg nyomban. A gyerek későre került haza az anyja holtteste mellől, azért is hagyják most békében.

Még a torzonborz-bajuszu, nagysörényű, mindig részeg gazdája is csak egyszer szólt be hozzá s a máskorhoz képest még szelid hangon ordított rá:

— Hé, kölyök, a hasadra süt a nap!

Hanem mikor látta, hogy a kis szurtos milyen nyugodtan, szépen alszik, nem szólt rá többet, kiment:

— Nyomorult féreg, hogy aludjék, legalább nem érzi a szomorúságát.

A nyomorult féreg pedig, mihélt a majsztram kitétte a lábát az ajtón, nagy vigyorogva jót nyujtzkodott s vidáman gondolta el, hogy mégis csak jó dolog az mikor az embernek

meghal az anyja; alhatik akár délig. Azaz, hogy bizony csak hat óráig. Mert mégis csak muszáj felkelni. A majsztram, ha még egy-két kupicával felönt, hát másodsor már nadrágszíjjal jön be költeni. Hát inkább csak kimászik a vackából. A délutánja ugyis majd szabad lesz. Elmegy a temetésre és onnan mehet, ahová tetszik. Ennek a nagy délutáni szabadságnak az elgondolására, jókedvűen elkezd füttyülni az „Ujjé a ligetben“-t. Mert a temetésről, már most elhatározza, hogy egyenesen oda fog menni. Hát még, ha lenne pénze a szibériai vasutra, akkor ez lenne életének a legszebb délutánja. Persze, jó lenne a délelőttöt is ellopni valahogy. Elvégre ilyen nagy esemény többé nem történik vele. Csak egyszer halhat meg az édesanyja. Hát ennek a napnak a délelőttjét is meg kellene ülni!

Csak hogy bajosan fog menni. S mig, mint valami kis fekete macska, szurtos ábrázatját locsolgatja, nyalogatja, a piszkos talban lévő maroknyi vízzel, azon téri a fejét, hogy tudná magát a műhelyből elszabadítani már délelőtt.

De csak sehogyse tud! Végre is az alkalom hozza meg neki az ürügyet. Belép a majszter:

— Te, gyerek, — kérdi tőle, — mikor temetik az anyádat?

— Ugy gondolom, hogy délelőtt.

— Hazudsz. Ódaüzentem. Csak délután. Jaj, te kutyafülű, hogy még ilyenkor is hazugságot jár az eszed.

— Azt hittem.

S hogy a mester végig ne vágjon rajta, elkezd bömölni.

— Nono, ne ordíts, máma nem verlek meg ugye! Lódulj a műhelybe.

Belődül és busan letelepszik a kis háromlábú jósdái székre. Hozzáfog egy fejelni való cipő szétbontásához s eközben olyan bus pofákat vág, hogy az első legénynek is megesik rajta a szíve.

— Ocskös, mit nyavalyogsz? Másnak is meghalt a szülőanyja; az enyém is, oszt' ihol csak itt vagyok. Senki se élhet tovább, mint hőtlig. Mindenkinék meg kell gebbedni. Majd mink is meggebbedünk. Oszt' annak jobb is, aki meghött. Az anyád se éhezik legalább tovább. Aszongyák, kórus vót. Hát a kórusnak nem jobb, ha megdöglik? Mi a fenének nyavalyogjon itt? Hát ne vágj nekem pofákat, mert orron törüllek.

De bizony a kölyök csak vágja tovább a pofákat; végezetül még pityergésre fogja a dolgot. Nagyon elkeseríti ez a nem sikerült délelőtt. Az embernek meghal az anyja és még csak annyi haszna sincs belőle, hogy legalább egy egész nap ne dolgozzon!

Valahogy aztán csak elérkezett a dieső délután. A mester utnak eresztette.

— De oda ne csavarogj a temetés után, mert szijat hasítok a hátadból!

— Ugyan, hogy csavarognék ilyenkor? — s apró fekete szemét sunyi áhitattal emeli az ég felé.

alap nélkül még tréfaként se akarjuk említeni. A gáji fehér téglabélű ház azonban valóság s ez maga mindenestre ok arra, hogy a város a mérnöki hivatal részéről több éberséget és komolyabb szigorúságot követeljen. Még akkor is, ismételjük, ha a mézshomok-tégla az építkezésnek ép olyan megfelelő, időálló anyaga lenne, mint a piros; a középítkezések kétszeres szigorúságot és pedantériát követelnek. A közmunkáknál nemcsak azt kell kerülni, ami hiba, ami rossz, de azt is, amiből a közönség azt következtethetné, hogy a város gazdálkodása és építése nem megy olyan gondtal és lelkiismeretességgel, mint ahogy az egyes ember a maga dolgában teszi. A gáji nevezetes építkezés titka — amelyről a mai közgyűlésen a fátyolt föllebbentették, valljuk be, könnyen keltheti erre a látzatot.

Csanádmegye és a választójog. Makóról jelentik: Csanádvármegye törvényhatósági bizottsága ma tartotta évnegyedes rendes közgyűlését Jakabffy István főispán elnökletével. Egyik bizottsági tag indítványozta, írjon fel a törvényhatóság a kormányhoz és a képviselőházhoz, a költségvetés letárgyalása után rögtön a választójogi reformot vegyék tárgyalás alá. Az indítvány nagy vitára adott alkalmat, amelynek során Justh Gyula szenvedelmes hangon védte az indítványt és az általános választójogot. A vita végén a közgyűlés az indítványt 67 szavazattal 64 ellen elvetette azzal a megokolással, hogy a kormány ugy is előkészületeket tett a választójogi törvény tárgyalására nem szükséges tehát újabb feliratot intézni. Tárgyalta ezután a közgyűlés az állandó választmány azon javaslatát, hogy a törvényhatóság Tisza Kálmán szobrára száz koronát adományozzon. A javaslatot, amely ellen Justh Gyula szólalt fel, leszavazták. A nagylaki román nemzetiségi bizottsági tagok a Justh párttal szavaztak.

— Hát csak azé' mondom! No, ókhecc, mars!

Mikor kiért az utcára, széles vigyorgás ült ki az arcára. Hogy is ne ült volna! Hiszen egy ilyen kis nyavalyásnak ritkán van része egész délutáni szabadságban. Még a vasárnap délutánok lennének olyan, aminő szabad délutánok, de akkor is, ha nem kell a majsztramné gyerekét ringatni, cipelni, etetni, hát a legényeknek kell egyre hordani a bort, sört, pálinkát a koresmából. Szóval, a vasárnapjai se valami dicsőek. De ez a mai délután, ez aztán teszi! Ez aztán igazi ünneplést! Estelig az övé a világ. Nema lökdösik, nem rugják, mint a műhelyben s nem fenyegeti állandóan a mester keze, holmi pofonokkal, lágyékon ütésekkel és hajkitépázásokkal.

Ur! Csinálhatja azt, amit akar, mehet oda, ahová akar és nem kell olyat tennie, ami neki nem tetszik.

Neki pedig elsősorban az nem tetszik, hogy a temetésre elmenjen. Elvégre azt az öreg asszonyt eltemetik úgy is. Feltámasztani meg úgy se tudja, ha ott lesz is. Ez a világos logika aztán teljesen meggyőzi őt arról, hogy nemcsak kellemetlen, de fölösleges is lenne neki elmenni a temetésre.

Majd bolond lenne, hogy odamenne. Egy szabad délutánra tesz szert nagy kinnal s azt majd holmi unalmas temetésekkel tölti. Meg azután nem is nagyon lenne neki most tanácsos odaütni az orrát. Az anyja elég rendetlen, részeges személy volt; isten tudja, mi-

Kortések jutalma.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, április 3.

A közigazgatáshoz mindenki ért, tehát a belügyi tárcához mindenki hozzászól. Az ember születésétől haláláig folyton a közigazgatásba ütközik, tehát a választók, főkortések, pártvezérek valamelyes érdeke meghuzódik a belügyi költségvetés tételei között és hálásan emlékezik meg a képviselőről, aki az ország házában az ő baját-buját szóvá teszi.

Ebből a szempontból kell olvasni azokat a beszédeket, melyek a belügyi tárcánál elhangzanak.

A mai ülésről a következőket jelenti tudósítónk:

Kabos Ferenc alelnök fél 11 órakor megnyitja az ülést.

Hitelesítik a mult ülés jegyzőkönyvét.

Elnök bemutatja a kérvényeket és irományokat. Jelenti, hogy Beöthy László helyett, aki családi körülmények miatt távozni volt kénytelen, a pénzügyi bizottság a belügyi tárcához Pap Gézárt küldi ki előadónak.

Következik

(a belügyi költségvetés)

folytatólagos tárgyalása.

Szabó János (munkapárti) az első felszólaló. A gyermekvédelem ügyével foglalkozik. Rámutat arra, hogy a jelenlegi viszonyok között a törvénytelen gyermekek apái kijátszszák a törvényt s nem fizetik a tartásdíjat s ezáltal a tartásdíj kizárólag az államot vagy a községeket terheli. Ez ugy az állam, valamint a községek háztartására veszélyt jelent. A gyermekvédelem intézménye tehát fejlesztésre szorul. Az ellenzékéről azt mondja, hogy meddő erőlködést végez, míg a munkapárt igazi nemzeti munkáját elismeri az ország. (Zaj.)

Szmrecsányi György: Igen, a Pool-szerződés! (Zaj.)

Kun Béla: Láttuk a választásoknál! (Zaj.)

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Rakovszky István: Ilyet nem lehet mondani!

Szabó János befejezi beszédét azzal, hogy a kormány iránt bizalommal van és a tételt elfogadja.

Szmrecsányi György visszatér arra a beszédére, amelyet az általános vita során mondott s amely olyan nagy visszhangot vert. Hangsúlyozza, hogy ő nem beszélt nemzetiségi engedményekről és koncessziókról. Ezeket Tisza István mondta, de a szóló erősen tiltakozik ilyenek ellen. Ő csak az anomáliák kiküszöböl-

csoda rendetlenség maradt utána. Még tán adósság is. Hiszen mindig tartozott, hol az ágyért, amire hálni járt, hol pálinkáért, hol a fene tudja, miért. No, hiszen nem is valami nagy dicsőség volt rá ez a korbely koldusasszony. Jó, hogy elvitte az ördög. Még majd neki kellett volna tartani!

Jaj, dehogyan is megy oda! A koporsóját is bizonyára hitelbe vették neki! Még azért is neki lenne mit hallgatni! Meg az ágynemű is milyen mocskos lehet! Még vele mosatnák ki!

De leginkább attól a vén munkástól fél, aki ott lakott az anyjával s akinek az anyja állítólag mindig tartozott egy hatossal.

Dehogyan megy! Hogy még a hatost is követeljük rajta!

Jobb lesz a ligetben! „Ujjé, a ligetben, de szép!” S míg füttyörészve lohol kifelé a ligetbe, emlékezetében megjelenik a toprongyos, vén asszony alakja, akit annyiszor szedtek föl részegen az utcán.

Szinte hallja az emberek gunyos kacagását is, mely kísérni szokta az anyját, mikor ott tántorgott az utcán.

Ujjé, de jó is, hogy többé nem hallja!

Egyszerre csak egy kéz nehezedik a vállára:

— Hej, kölyök, elkéstél; az eléb vitték ki a pálinkás szipirtyó anyádat. Még utolérhetnéd őket, ha a lábád a nyakadba szedned.

A munkás volt, akinek állítólag mindig tartozott az anyja, a gyerek halálra ijedt. No,

lését kéri a közigazgatás terén. Kifogásolja, hogy a nemzetiségi vidékekre olyan állami tisztviselőket, bírákat küldenek, akik nem értik a nép nyelvét. (Mozgás.) Egy kis jóakarattal lehet ezen segíteni. Tiszával szemben megjegyzi, hogy ő nem izgatott a tisztviselői kar tekintélye ellen. Sokkal jobban rontja a tisztviselők tekintélyét, hogy a választásoknál korteskednek. (Zaj.)

Pongrácz János: 1906-ban te is hivatalos ajánlattal korteskedtél! (Zaj.)

Szmrecsányi György: Az nem a tisztviselőkhöz, hanem a pártvezetőkhez volt intézve!

Kovácsy Kálmán: Ne beszéljen, hiszen ő is volt koalíciós kortes! Együtt korteskedtünk! (Derűtség.)

Pongrácz János: De nem a néppártért!

Rakovszky István: Mindegy, a koalíció volt kormányon, tehát ott volt, most munkapárti! (Zaj.)

Elnök (csenget): Csendet kérek!

Szmrecsányi György a leghatározottabban visszautasítja Tisza vádjait és a költségvetést nem fogadja el.

Blanár Béla (munkapárti) polemizál Szmrecsányival a nemzetiségi kérdéssel való érintkezés dolgában. A végzéseket meg kell magyarítani a nem magyar ajkúaknak, a kétnyelvű végzések azonban a magyar állam tekintélyét csorbítják. Ezután a közigazgatásra tért át. Konstatálja, hogy a rendszer többé-kevésbé elavult, tehát reformra van szükség. Az ő ideálja a közigazgató, de nem politizáló vármegye. (Mozgás.)

Kovácsy Kálmán: Tudjon rezisztálni is, ha kell!

Blanár Béla: A tisztviselő választását nem tartja helyesnek. (Ellentmondások.) A vármegyei tisztviselő fizetésének rendezését szükségesnek látja. Ezzel kapcsolatban szükséges volna a tisztviselő megfelelőbb kiképzése. Beszél a jegyzők helyzetéről és a magánmunkálatok rendezését kívánja. A városok segítyezése nélkül a városok nem tudnak fejlődni. Külön városi törvényt kíván. A városi rendőrségek államosítását kívánja.

Zelenyák János (néppárti) szerint a közegészségügyi intézmények száma az ország kulturájának fokmérője. De a közegészségügyet nem lehet a közigazgatás hatáskörébe utalni, mert a közigazgatást, mint az ököritói és hegyvidéki esetek mutatják, még olyan rettentő nyomor sem tudja felrázni kábultságából. Nem fogadta el a költségvetést.

Elnök tíz percre felfüggesztette az ülést.

Szünet után Pál Alfréd a községi közigazgatás reformját és a jegyzők helyzetének javítását sürgeti. A községi törvény elavult annyi bonyodalmas toldás-foldás történt rajta, hogy alig alkalmazható az életben. A vármegyei

ez megint követelni fog rajta és ha nem tud adni neki, oldalba rugja, régi, jó szokás szerint. Hát itt is pityergésre fogja dolgot, hátha így könyörületet ébreszt.

— Ne bőgj, te állat! Örülj, hogy megdöglött. Oszd meg örököltél is utána.

— Mit beszél? — kérdi a gyerek, villogó szemmel.

— Ugy-e, hogy nem picsogsz már, te csirkefogó? Bizony, örököltél. Két korona maradt utána. Ott találtam a vánkosa alatt. Négy hatossal tartozott nekem, azt levontam, ne, a többi! Aszonta, hogy adjam neked. Neked koldulta össze. Ne, tedd el! Jó a piz az embernél, ha fáj valamije. Mert hát az a vén, részeges asszony mégis csak az anyád volt. Hát igyál az egészségre, akarom mondani a vigasztalásodra egy-két deci boroeskát, oszd' elfelejtéd az egész dolgot...

Az utolsó szavakat már nem is hallgatta végig a gyerek. Megcsörgette a zsebében a filléreket és rohant az első trafikba cigarettát vásárolni; azután felkapaszkodott egy villamosra s kikocsizott a ligetbe. Ott ivott sört, jól beuzsonnázott, szibériai vasutazott, a Barokaldiba is benézett a karzatra és jókat röhögött a bohócok esetenkedéseiben. Azután beesteled-vén, hazaindult. Még jutott az utra is egy óriás-kifli.

Késő este került haza. Biztosra vette, hogy a gazdája eináspálgolja. De nagy csodálkozására szeliden beszélt hozzá:

szervezet reformja csak fél munka lenne a községségi reform nélkül. Elfogadja a költségvetést.

Sümei Vilmos a közigazgatási tisztviselők különösen a jegyzők függetlenségének biztosítását kívánja, hogy választások alkalmával a felsőbbség ne presszionálhassa őket. Nem fogadja el a költségvetést.

Pető Sándor az általános, egyenlő titkos választójogot sürgeti. A munkapártnak két feje van ugyan: Tisza István gróf, aki ellensége és a miniszterelnök, aki valószínűleg híve a reformnak, de a szónok inkább a miniszterelnök befolyásában bizik, ezért megszavazza a költségvetést.

Az ülés negyed háromkor ért véget.

Miből épül a kulturpalota?

— A vállalkozó megtagadott kérelme. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Rendkívüli közgyűlést tartott ma délután Urbán Iván főispán elnöklésével Aradváros törvényhatósági bizottsága. A kulturpalota építési ügye tette szükségessé a törvényhatóság gyűlekezését, mert a tanács a felmerült kérdést nem akarta a saját hatáskörében elintézni, noha ehhez úgy a törvényhatóság akaratából, mint a vállalkozóval kötött szerződés értelmében, korlátlanul joga lett volna.

A közgyűlésre elég szép számmal gyűltek egybe a törvényhatóság tagjai, hogy egyértelmű határozattal akadályozza meg a kulturpalota építésénél a szerződés kijátszását és érvényt szerezzen ama akaratának, hogy az az állam és város áldozatkészségének megfelelően szolid anyagból és emberi számítás szerint hoszszú évtizedekre épüljön fel.

Kotsis Lajos vállalkozó a szerződéstől eltérőleg, égetett agyag téglá helyett mészkőtéglat akart a „felmenő” falakban használni. Az anyagot már oda is hordatta az építkezés helyéhez, mert azt hitte, hogy úgy mint a múltban — a gáji ovodánál — most is változtathatja a téglá nemeket. Kotsis a törvényhatósághoz benyújtott kérelmében maga vallotta be, hogy a gáji ovodát égetett téglá helyett mészkő tégltől építette és azt senki sem kifogásolta, azt rendszerben levőnek találta és erre hivatott hatóságát is vette.

A tanács most azonban óvatosabb lett. Az építészeti bizottság ugyan az égetett és mészkő téglá vegyes használatát megengedhetőnek mon-

— Megérdemelnéd ugyan, hogy elverjelek, amiért odacsavarogtál, de ma temették az anyádat, hát nem bánthalak. Hanem most már nincs ám senki, csak én vagyok. Nálam el is lehetsz, ha megbecsülsz magad, de kitaposom a béled, ha még egyszer ilyen későn mersz hazajönni.

Bement az inasszobába, felmászott az ágyába. De sehogyse tudott elaludni. Régi dolgok jutottak az eszébe. A kis falu, ahol született, a kovácsműhely, ahol az apja dolgozott, meg az anyja, aki akkor olyan jó, olyan szelíd, olyan szép volt. Egyszer az apja hozzá akarta vágni a kalapácsot, az anyja elébe ugrott s úgy védte a testével. Szinte hallja az ijedt kiáltását:

— Jaj, fiacskám:

Egyik legény mesélte vaiamelyik téli estén, hogy aki vénen meghal, az akár a pokolba, akár a menyországba jut, megint olyan szép lesz, mint fiatalon volt. Hát az ő anyja megint olyan szép, fehérpiros képű, mint akkor! Hogyne szeretné, hiszen máris adott neki pénzt, pedig alig ment még el...

S a kis csirkefogó szurtos arcán, míg végigsorognak a könyvek, mintha rosszul is esnék neki, hogy nem verte meg a mester. Érti, hogy megérdemelte volna! S szinte megnyugtatta magát vele, hogy holnap reggel majd valószínűleg rugásra ébred.

dotta, a tanács tultette magát a szakvéleményen és a szerződésre hivatkozva utasította a vállalkozót, hogy csak égetett téglat használjon.

Eme tanácsi határozat ellen adott be fellebezést, illetve kérelmet a vállalkozó a törvényhatósági bizottsághoz és kérte a mésztégla használatának megengedését, mert állítása szerint az éppen olyan tulajdonságokkal bír, mint az égetett téglá.

A tanács nemcsak a már egyizben elfoglalt álláspontjához ragaszkodott szilárdan és javasolta a kérelem elutasítását, de tovább is ment és lehetlenné tette a jövőre, hogy a vállalkozók a szerződésben szigoruan megállapított részletek megváltoztatásával molesztálják a törvényhatóságot.

Ez az előrelátás érdekes megfigyelésben és tapasztalaton alapszik. Aradváros törvényhatósága több alkalommal adta példáját annak, hogy határozatait a közérdek rovására is megváltoztatta, ha szépen szóltak a szívéhez és méltányosságot kértek ott, ahol a méltányosság gyakorlásával méltánytalanság történt a város összeségére.

A törvényhatóság ma egyhangulag elfogadta a tanács javaslatát és igen okosan utját vágta annak, hogy az ő gyengeségét, az ő humanizmusát állítsák fel paizsul a város megkárosítására.

Avarffy Géza praehisztórikus és ujkori adatokkal tarkított beszédben magyarázta meg előbb a közgyűlésnek, hogy mi a különbség égetett és mészkőtégla között. Miután ez megtörtént kimondotta a közgyűlés, hogy:

Kotsis Lajos vállalkozónak a kulturpalota építése ügyében beadott kérvényét, arra való tekintettel, hogy a városi tanács határozata mindenben a város közönsége és Kotsis Lajossal kötött, a törvényhatósági közgyűlés által is jóváhagyott szerződésen alapul és azért is elutasítjuk, mert a szerződés 3. §-a valamint az általános feltételek 41. §-a szerint a vállalkozó és az építkezési vezetőség közt felmerülő bármely vitás kérdésben kifogással meg nem támadhatólag Aradváros tanácsa dönt.

A városi tanácsot utasította a közgyűlés, hogy az általános feltételeknek említett rendelkezéseire való tekintettel a szerződés 3. pontjában foglalt jogoknak érvényt szerezzen azon esetben ha vállalkozó a szerződés s az annak mellékleteit képező feltételeknek meg nem felelne.

Egyben vállalkozót figyelmeztetik, hogy a közgyűlési határozat ellen esetleg beadandó felebezés az általános feltételek 25. §-ába megállapított határidőt s ebből kifolyólag a részletes feltételekben a város részére a vállalkozó ellen megállapított kötbérek követelésbe vételét, illetve a 36. §-ában megállapított eljárás igénybe vételét nem befolyásolhatja.

A törvényhatóság a határozatot nyomban jegyzőkönyvbe vette és azt hitelesítette.

VÁROS ÉS MEGYE.

Megyeegülés. Aradvármegye törvényhatósági bizottsága április hó 19-én d. e. 9 órakor és a szükséghez képest folytatólag a következő napokon rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatá 227 pont szerepel.

Az aradi vízvezeték egy évi jövedelme Szathmáry Károly, az aradi vízmű zárgondnoka ma terjesztette be az aradi törvényszékhez a vízművek 1910. évi mérlegét. Ebből kiderül, hogy a vízmű üzleti feleslege a múlt évben 122,339 korona 17 fillér, amely a 213,855 korona 52 fillér bevétel és 91,516 korona 35 fillér kiadás közötti különbözet folytán keletkezett. A zárgondnok jelentése szerint az 1910. évben min-

den téren mutatkozó drágaság dacára a fölséleg jóval fölülmulja az 1909. évi felesleget, amely 103619 korona 69 fillér volt. Szathmáry azt mondja a jelentésében, hogy ezt a kedvező eredményt az összes tisztviselők fokozott szorgalmának eredményeként kell tekinteni.

EGYESÜLETI ÉLET.

A Katholikus Kör közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta rendes évi közgyűlését az Aradi Autonom Katolikus Kör. A közgyűlésen a tagok igen nagy számban jelentek meg, köztük Urbán Iván főispán. A közgyűlést Lakatos Ottó dr. minorita rendfőnök, a Kör egyházi elnöke nyitotta meg. Tartalmas beszédében megjelölte azokat az utakat, amelyen a Körnek haladnia kell s amelyen már eddig is heladt. Rámutatott arra, hogy egyedül a krisztusi világnézet az, mely soha el nem muló s melylyel szemben az igazságot nélkülöző szürke filozófiai elméletek mind elkopnak, önmagukkal meghasonlanak. A krisztusi világnézet megerősítésén kell dolgozni s ennek az erős hitnek kell élni.

A tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Lengyel Gyula dr. titkár terjesztette elő a kör két évi működését felölelő gazdag tartalmu titkári jelentését. Utána Szathmáry Gyula kir. tanácsos bemutatta és ismertette a pénztári jelentést, melynek alapján úgy a pénztárnoknak, mint a felügyelő-bizottságnak a feimentvény megadatott. A jövő évi költségelirányzatot Lang János pénztáros terjesztette elő, melynek elfogadásával kapcsolatban, a közgyűlés egyhangulag köszönetet szavazott Hámory László dr. orsz. képviselőnek azért a támogatásáért, melyben a kört a megalakulása percétől kezdve állandóan részesítette. Ugyancsak jegyzőkönyvileg háláját fejezte ki a közgyűlés Mahler Jozefin úrnőnek, kinek a kör iránt tanusított jóindulata tette lehetővé azt, hogy Otthont teremthetett a kör. A hála megörökítéseül Mahler Jozefint a kör tiszteletbeli tagjává választották.

Ezután a közgyűlés áttért az indítványok tárgyalására és az új tisztikar választására.

A kör diszelnökének megválasztottak: Andrányi Károly báró, Hunyady Károly gróf, Károlyi Gyula gróf, Urbán Iván főispán, Wenckheim Frigyes gróf, Wenckheim László gróf, Zselénszky Róbert gróf.

Elnök: Szathmáry Gyula. Alelnökök: Gutzjahr Mihály, Lőcs Rezső, Mülek Lajos dr. szakosztály elnök, Róka József, Hámory László dr., Vársárhelyi József, Burián János szakosztály elnök, Verzár Márton. Hásnagy: Nagy Orbán dr. Titkár: Polgár Gy. Ödön dr. Jegyző: Lang János. Pénztáros: Exterde Kálmán báró. Ellenőr: Zsigmond Zoltán. Ügyészek: Lengyel Gyula dr., Szalay Károly dr., Velcsov Géza dr. Könyvtáros: Balázs Kálmán. Számvizsgáló-bizottság: Róka József, Korilly Géza, Kováts Gyula.

Választmányi tagok: Almási T. Pál, Biró Albert, Babó Iván, Bajthay Mihály dr., Bereczky Imre dr., Becker Vendel, Baross Zsiga dr., Boross Béla dr., Bozóky Mátyás dr., Buja Sándor, Csiky Ödön dr., Czárán Géza, Domány József, Embey Iván, Faragó Gyula, Farkas Ernő, Friebeisz Miklós, Fehér Alfréd, Földényi Mihály, Gellényi Ernő, Gersy József, Guta József, Gyulányi Rezső, Hady Antal, Hegedüs László, Habereger György, Hoffmann Antal, Issekutz László dr., Jánosgy Győző, Kabdebó János dr., Kováts Gyula, id. Keresztes Gyula, Korilly Géza, Králitz Lajos dr., Kövér Zsiga, id. Kristyóry János, Laczay Endre, Lejtényi Sándor, Mütter Müller József, Mónay Ferenc dr., Sz. Mezey Andor, Nachtnébel Gyula, Nattland Bernát, Nachtnébel Ödön, Parecz Béla dr., Jancovics Ferenc, Persa Péter, Pogonyi Nándor, Pöhm János, Pókay Dezső, Priegl István dr., Probst Mihály, Rösler Károly, Reicher Károly, Rényi Miklós, Steigerwald Alajos, Sármezey Endre, Schill József, Szokolczay Lajos, Szabó Norbert, Szöllösy Jenő dr., Schór Lajos, Steiner Ferenc, Töttössy Géza dr., Valkányi Dezső dr., Vass István dr., Vojtek Lajos, Némethy József.

Irodalmi szakosztály. Elnök: Burián János. Tagja: Bajthay Mihály dr., Becker Vendel, Bereczky Imre dr., Fischer Aladár, Lejtényi Sándor,

Mónay Ferenc dr., Metzger Márton dr., Polgár Miklós, Polgár Gy. Ödön dr., Pogonyi Nándor, Rössler Károly, Román József, Vass István dr., Wágner József dr.

Társadalmi szakosztály. Elnök: Mülek Lajos dr. Tagjai: Bánovits Árpád, Bozóky Máttyás dr., Hady Antal, Korilly Géza, Kiss Ferenc, Láng János, Lengyel Gyula dr., Nagy Orbán dr., Réthfalvy Jenő, Rényi Miklós, Szathmáry Géza, Szabolcsky János, Tumor Ferenc, Velcsó Géza dr.

A választás eredményének kihirdetése után Szathmáry Gyula világi elnök meleg szavakban mondott köszönetet a megválasztásáért s hangsúlyozta, hogy úgy ő, mint a tisztikar mindenkor az alapszabályok intenciói szerint fognak működni. A közgyűlés lelkesen megéljenzte az új elnököt, mire a közgyűlés véget ért.

(*) Az aradi fotoklub elnöksége ezúton is értesíti a választmány tagjait, hogy 5-én, szerdán este 8 órakor a II. országos kiállítás ügyében választmányi ülést tart.

Öngyilkosság az árvaszéken.

— Menekülés a rendőrség elől. —

Távirati tudósítás.

Kolozsvár, április 4.

Megdöbentő eset színhelye volt tegnap délelőtt Jeszenszky Gyula kolozsvári árvaszéki ülnöknek a hivatali szobája. Egy még alig 16 éves leány, Helvig Erzsébet elkeseredésében az ülnök szemeláttára kokainnal kevert sósavat ivott. A leány ugyan nem halt meg, de a mentők életveszélyes állapotban szállították be a belgyógyászati klinikára.

Még szombat délután történt, hogy úgy 11 óra tájban Helvig Erzsébet, a Patronage pártfogoltja beállított Benkő Sándor közgyámnak a Király-utcai hivatalos helyiségébe. A leány nagy elkeseredéssel kezdett panaszkodni, hogy az ő amugy is borzasztó sorsa csak rosszabbodott, mióta a Patronage a gondjaiba vette. Helvig Erzsébet a halálra elszánt emberek rettenetes kétségbeesésével állította, hogy a gyámja, bárhová ment is munkába, mindenütt nyakára küldte a rendőrséget, hogy ellenőrizze, hogy orvosilag folyton vizsgálgassák. Elmondta a leány, hogy pár nappal ezelőtt be akart iratkozni a kolozsvári sziniiskolába, ahová — állítása szerint — csak azért nem vették fel, mert az intézet igazgatósága a gyámjától kérdezősködve, olyan felvilágosításokat kapott előéletéről, amelyek ránézve kompromittáltak voltak. Benkő közgyám, miután végig hallgatta a leány panaszát, az elkeseredett Helvig Erzsébetet Jeszenszky ülnök hivatali szobájába kísérte, ahol azután az ülnökkel együtt iparkodtak megvizsgáltatni a leányt. A szerencsétlen teremtés látszólag megvizsgáltatva is távozott az árvaszékről.

Tegnap délelőtt Helvig Erzsébetet a gyámja megkeresésére a rendőrségre idézték. Mikor a leány megjelent ott, értésére adták, hogy újból orvosilag megfognak vizsgáltatni. Mivel az orvosvizsgálatra még korán volt s mivel Jeszenky ülnök telefonon kérte a rendőrséget, hogy Erzsébetet valamelyes kihallgatás végett küldjék fel az árvaszékre, eléje állították.

A leány látszólag nyugodtan ment fel a detektív kíséretében az árvaszékre. Mikor azonban az ülnökhivatali szobájába értek a leány retiküljénél elvette a zsebkezdőjét, melybe a méreggel telt üvegecske be volt takarva. Ugy tett, mintha a könyeit törölné s ezalatt fenékiig kiürítette a méreggel telt üveget.

Az öngyilkosság nagy konsternációt okozott az árvaszéken. Az ülnök megdöbbenve né-

zett a leányra, aki beváltotta a fenyegetését. A detektív telefonhoz rohant és hívta a mentőket. A mentők sietve kocsiba tették Helvig Erzsébetet s beszállították a belgyógyászati klinikára.

Képviselők fizetésemelése.

— Száználcvan aláírás. —

Távirati tudósítás.

Arad, április 3.

A képviselők körében már több ízben felmerült az az eszme, hogy a képviselők fizetéseket emeljék. Hosszas purparlék indultak meg a felvetett kérdés felett, hangzottak vélemények pro és kontra, de végeredményében mindig elaludt az ügy, önmagától, csöndben.

Most újból szőnyegre került ez a kérdés s úgy látszik, teljesen komoly formában. Amint az előjelekből kivehető, a mostani mozgalom nem ígérkezik meddőnek, a képviselők között általános helyeslésre talált az eszme s csupán egy kis töredék, amely ellenzi a képviselők fizetésének felemelését.

Az érdekes akcióról az alábbiakban számoluak be:

A képviselőház folyosóin ma délben Muzsa Gyula képviselő ívet körözött olyan indítvány érdekében, mely a képviselők illetményeinek felemelését célozza. Az ívet minden pártból többen aláírták. A felvetett eszme határozottan tetszett a képviselőknek, s az ívet délután két óráig 186 képviselő írta alá.

A mozgalom dolgában egy újságíró meginterjuvulta Muzsa Gyulát, aki a következőket mondta:

— Foglalkozunk e kérdéssel, s azt hiszem, hogy most dülőre visszük. Tessék csak meggondolni, mennyi közérdek és szociális szempont van a képviselők fizetések emelése mellett. Háromezerkétszáz forintból Budapesten társadalmi szerepet, amivel a képviselőség jár, nem lehet betölteni. Tehát vagy csak gazdag ember lehet képviselő, vagy a szegény képviselőnek meg kell alkudnia a körülményekkel s apróbb ajándékok elfogadására, vagy a kijárási bűnös útjára kell lépniök, ami aztán a parlamenti élet megmértelyezésére vezet. Gondoljunk csak a jövő parlamentjére, amelynél az általános választó jog folytán számos szegény ember nyeri el a szavazatok többségét. Micsé fogjanak ezek? Ott van Anglia, ahol hatszáz évi várakozás után most felemelték a képviselők fizetéseket. Nem lehet kitérni most ez elől.

— Mennyivel akarják emelni a fizetéseket — kérdezte az újságíró.

— Ezt a gazdasági bizottságra bizzuk. Ez finánciális kérdés. Itt sok szempontot kell figyelembe venni. Mindenesetre az emelkedett drágasággal arányosan kell végrehajtani a képviselők fizetésének emelését.

— Mikorra tervezi képviselő ur a terv megvalósítását?

— A jövő ülészsakra.

— Közölte-e a képviselő ur Berzeviczy házelnökkel a tervet, kérdezte a hírlapíró.

— Igen, felelte Muzsa, s az elnök ur szimpatikusan fogadta azt. Nem is lehet oka arra, hogy ellenszegüljön.

A függetlenségi párton azonban akadt több képviselő, akiknek kifogásaik vannak a mozgalom ellen. Batthyány Tivadar gróf és a Justh-párti képviselők egyrésze, közöttük a párt több vezérémbere nyíltan állást foglaltak a mozgalommal szemben, s kijelentették, hogy nem is írják alá az ívet.

Tizezer márkás büntetés.

(Szerződésszegő tisztviselő elítéltetése.)

Távirati tudósítás.

Boroszló, április 3.

Rendkívül érdekes ítéletet hozott a boroszlói Országos Törvényszék, mint a kereskedelmi törvényszék felelbbviteli fóruma. A „törvényszék egy pénzügyi és volt tisztviselője közti perben hozott döntése ugyanis nemcsak pénzügyi körökben, hanem általánosságban is nagy érdeklődésre tartott számot.

A perben szereplő banktisztviselő egy boroszlói nagy pénzügyi intézetben 1898-ban lépett be mint gyakornok s mint ilyen két esztendeig működött a cégnél. Később, miután mint tisztviselő három esztendeig működött a banknál, egy másik pénzügyi intézethez lépett be, ahol jóval nagyobb honoráriumot kapott. Ezt a lépését azonban később megbánta. Többször ajánlkozott az előbbi cégnél, hogy hajlandó vissza menni, de mindig visszautasították. Végre 1907-ben mégis visszavette a banküzletet, de szerződéséhez az esetleges piszkos konkurrenciára megakadályozására a következő záradékot fűzte.

A banktisztviselő kötelezi magát, hogy szerződési ideje alatt, azaz a hivatalbalépésétől számított három esztendő alatt Boroszlóban, vagy a város tíz német mértföldnyi körzetén semmi olyan üzletben vagy intézetben, amely a cég üzletágaihoz hoz hasonló üzletágakat művel sem mint tisztviselő, sem mint igazgató be nem lép, ilyen üzletben sem közvetve se közvetlenül részt nem vehet, ilyen sem egyedül, se társas viszonyban nem alapíthat. Fel voltak sorolva azok az üzletágak, amelyekkel akkor a cég foglalkozott és amelyekre nézve a tilalom fenállott. Ki volt kötve a szerződés záradékában az is, hogy ha a tisztviselő a szerződést megszegve úgy köteles a pénzügyi intézetnek 10000 márkát vinkulumot fizetni.

A szerződés ellenére az elmúlt év júniusában a tisztviselő egy másik pénzügyi intézethez lépett be, ahol 6000 márkát, tehát 1200 koronával nagyobb fizetést adtak neki, mint előbbi állásában. Erre a pénzügyi intézet a vinkulum megfizetése iránt pert indított volt tisztviselője ellen. E boroszlói kereskedelmi törvényszék el is marasztalta a szerződésszegő hivatalnokot, de csak 2000 márkában, mert a 10000 márkás vinkulumot tisztviselő munkaköréhez és teljesítő képességéhez túlságosan nagynak találta.

A boroszlói országos törvényszék mint felelbbviteli és egyúttal végső fórum minap tárgyalta az ügyet és a kereskedelmi törvényszék ítéletét megváltoztatva az egész vinkulum megfizetésében marasztalta el. Az ítélet indoklásában a bíróság annak a meggyőződésnek adott kifejezést, hogy az a kar, amit a tisztviselő a pénzügyi intézetnek szerződésszegésével okozott nem csak eléri, hanem meg is haladja a 10.000 márkát. Természetes, hogy a büntetés kiszabásánál tekintettel kellett lenni a panaszolt viszonyaira és elsősorban vagyoni helyzetére. Erre azonban az ítélet idejében vagy legrosszabb esetben a szerződésszegés idejében lévő anyagi viszonyai irányadók. A tisztviselőnek most 6000 márkát fizetése van, azonkívül tantümet is kap, aminek az összege még ismeretlen; kiváló szorgalma és munkaképessége pedig, amelylyel ő maga dicsekedett arra enged következtetni, hogy vagyoni állapotai rövid időn belül még inkább javulni fognak. De a jelenlegi 6000 koronás fizetést véve is alapul, a panaszolt abban a helyzetben van, hogy a 10000 koronás vinkulumot rövid idő alatt megfizetheti.

Szenyirodalmi központ Torontálmegyében.

— Fővárosi rendőrök nyomozása a Délvidéken. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagybecskerek, április 3.

A múlt hét elején Keresztessy dr. budapesti államrendőrségi fogalmazó, négy titkos rendőr, nevezetesen lovag Bialokurzky, Püspöki, Andrási, és Tamás Rezső detektívek kíséretében Nagybecskerekre érkezett s innen rövid tartózkodás után Oppovára utazott. A német belügyi kormány ugyanis felbivta belügyminiszteriumunk figyelmét arra, hogy Oppováról nagy mennyiségben érkeznek pornografikus munkák. A belügyminiszterium azután tüstént intézkedett, hogy a pornográfia terjesztésének gátat vessen s leküldték Keresztessy rendőrfogalmazót négy detektívvel, utasítván őket, hogy a bűnös üzelmeket kiderítsék. Az államrendőrség munkája nem is maradt siker nélkül, mert máris sikerült a főbűnöst Geiger Károly oppovai lakos személyében kinyomozni.

Keresztessy rendőrfogalmazó házkutatást tartott Geiger lakásán. A házkutatás nem volt eredménytelen, egész sereg pornografikus munkát, fényképet talált Geigernél, amelyeket bűnjelként lefoglalt.

A nyomban megejtett vizsgálat folyamán azután kiderült, hogy Geiger már évek óta rendszeresen foglalkozik pornografikus munkák terjesztésével, s hogy a kiterjedt üzelmek számai nemcsak a Délvidéket hálózták be egészen, hanem a külföldre is kiterjedtek.

Geiger személyére vonatkozólag megállapították, hogy oppovai születésű cipészmeister, a mesterséghez azonban ugylátszik nem nagy kedve lehet, mert folyton a könyveket bujta, nyelveket tanult s amolyan tudós félének tartották a faluban. A könyvolvasás révén került élénkebb összeköttetésbe németországi és franciaországi könyvkereskedőkkel, akiknek azután sikerült megnyernie őt arra, hogy közvetítse, illetve terjessze el pornografikus termékeiket, könyveket, képeket stb. Ettől az időtől kezdve Geiger teljesen a pornográfia terjesztésének szentelte munkáját, amely esinosan jövedelmezett. A nyomozás megállapította, hogy Geigernek az utóbbi években állandóan nagy postája volt, németül, franciául levelezett s üzleti összeköttetésben állott német- és franciaországi könyvkereskedő cégekkel. Az érkezett és továbbított árukról, a befolyt pénzekről rendszeres üzleti könyveket vezetett s az üzleti könyvek tanúsága szerint a manipulációk meglehetősen nagy kiterjedésűek voltak.

Kiderült az is, hogy Geiger körülbelül 6-7 év óta üzi már ezt a piszkos mesterséget s egy ízben már volt is kellemetlensége emiatt, amennyiben hosszabb megfigyelés után gyanusnak találták manipulációját s ezért házkutatást tartottak nála. A házkutatás akkoriban nem járt eredménnyel, mert Geiger idejekorán megtudta az őt fenyegető veszélyt s minden gyanus dolgot elrejtett, úgy, hogy a házkutatás alkalmával semmi olyat nem találtak nála, amiért eljárást indíthattak volna ellene. Ez a sikertelen házkutatás annál merészebbé tette őt s az utóbbi időkben már nagyon is vakmerően üzte a pornográfia terjesztését.

A házkutatás alkalmával egész sereg izléstelenül-izléstelenebb könyveket, nyomtatványokat és képeket találtak Geigernél, amelyekről kiderült, hogy azok részint Franciaországból, részint Németországból származnak. Ugyancsak a házkutatáskor egy csomó aznap érkezett pénzt és meglehetősen nagy mennyiségű külföldi bélyegeket is találtak, amelyeket a megrendelt könyvek és képekért küldtek be neki. A könyveken és képeken se a nyomda, se a kiadó neve, sem pedig a város nincs kitüntetve, ahol azok készültek s a lefoglalt bűnjelkeket egytől-egyig a legizléstelenebb perverzizást tartalmazták.

A terhelő adatokkal szemben Geiger nem tagadhatott s beismerte üzelmait. Vallomásáról azonban mindeztideig nem sikerült közelebbi adatokat megtudnunk, amennyiben a rendőrség azokat a további nyomozás sikere érdekében egyelőre titokban tartja. A lefoglalt bűnjelkeket az iratokkal együtt az államrendőrség

kiküldöttéi az antalfalvai járásbíróshoz adták be.

A titkos rendőrök nem elégedtek meg az Oppován elért eredménnyel s most azon fáradoznak, hogy Geiger bűntársait is kézrekerítsék, akik az egész Délvidéken évek óta garázdálkodnak. Keresztessy fogalmazó a titkos rendőrökkel együtt Oppováról Verseczre utazott, a hol tovább folytatja a nyomozást s valószínű, hogy néhány nap alatt már az egész titkos és bűnös üzelmekről sikerül lerántani a leplet, a bünszövetkezet tagjait pedig átadni az igazságszolgáltatásnak.

Magyar miniszterek a királynál.

— Véderőreform és bankakta. —

Távirati tudósítás.

Arad, április 3.

Az osztrák parlamenti válság miatt tudvalevőleg zavar támadt a magyar politikai helyzetben is, azokkal a törvényjavaslatokkal kapcsolatosan, amelyeket a két államnak egyöntetűen kell elintéznie. A készülő véderőreform és a képviselőházban már letárgyalt bankjavaslat sorsa fontos a kormányra nézve, s ezért Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter még szombaton Bécsbe utaztak, hogy kihallgatáson jelenjenek meg a király előtt, s az összes függő kérdésekben tiszta helyzetet teremtsenek.

A miniszterek bécsi utjáról következő távirataink számolnak be:

Bécsből jelentik: A király, aki vasárnap reggel nyolc órakor Schönbrunnból a Hofburgba hajtatott, délelőtt tíz órakor Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt külön kihallgatáson fogadta. A kihallgatás déli negyed tizenkét óráig tartott. Ő felségénél délután egy órakor Lukács László pénzügyminiszter jelent meg audiencián. A kihallgatás háromnegyed órán át tartott. Délután két órakor az uralkodó Horthy szárnysegéd kíséretében visszament Schönbrunnba.

Héderváry gróf délután Pallavicini örgróffal, a külügyminiszter helyettesével. Lukács László pedig Mayer osztrák pénzügyminiszterrel tanácskozott. Bienert báró osztrák miniszterelnök a tanácskozásokban nem vett részt, mert napok óta ágyban fekvő beteg.

A magyar miniszterek vasárnap délután a gyorsvonattal visszautaztak Budapestre, de kedden ismét Bécsben lesznek, hogy tárgyaljanak Bienert báróval, aki akkorra valószínűleg felgyógyul.

Bécsből jelentik: A királyi kihallgatáson a magyar miniszterek részletesen referáltak a királynak a véderőreform, a katonai büntető perrendtartás s a bankjavaslat dolgában elfoglalt álláspontjukról. Az eddigi megállapodások szerint úgy a király, mint az osztrák miniszterek elfogadták a kormány álláspontját a katonai büntető perrendtartás dolgában és remélik, hogy a megállapodásokhoz az osztrák miniszterelnök is hozzá fog járulni. Azt is elhatározták, hogy a kormány a husvét szünet után beterjeszti a véderőjavaslatot s az osztrák politikai helyzetre való tekintet nélkül még a nyári szünet előtt letárgyalatja.

Bécsből mai forrásból jelentik nekünk, hogy a magyar miniszterek bécsi útja kizárólag azért történt, hogy a királynál megakadályozzák, hogy a Bienert-kormány a bankaktát Ausztriában a 14-ik paragrafus alapján léptesse életbe. Ez értesülésünk szerint sikerült is nekik, mert a király is osztotta azt az álláspontjukat, hogy olyan fontos kérdést, mint a bankszabadalom meghosszabbítása, a kényszerparagrafussal életbe léptetni nem lehet. Az összes függő kérdések elintézése mindazonáltal függőben maradt addig, amíg Bienert báró

felgyógyul és kihallgatáson jelenhetik meg a király előtt.

Budapestről jelentik: A miniszterelnök ma délelőtt féltizenegy órakor a képviselőházban megjelent. Természetesen körülvették és érdeklődéssel kérdezősködtek bécsi útjának eredménye felől. Khuen kijelentette, hogy van kilátása arra, hogy a véderőreformot még a nyári szünet előtt letárgyalathassa a magyar képviselőtestülettel.

— Tegnap tárgyalásaink során — mondotta a miniszterelnök — végleges megállapodás köztem és az osztrák kormány között nem jött létre. Bienert báró betegsége miatt akadályozva volt abban, hogy alaposan megtárgyalhasson velünk mindent.

— Mi beterjesztjük a véderő reformról szóló törvényjavaslatot még május folyamán. Tekintet nélkül arra, hogy helyreáll-e a Reichsrath munkaképessége, vagy sem. Semmi törvényes intézkedés nincs abban a tekintetben, hogy a közös és a közösen kezelendő kérdésekre vonatkozó törvényjavaslatokat egyidőben kell-e beterjeszteni vagy tárgyalni. Ez eddig parlamenti szokás és az illedelmesség kérdése volt inkább, amely föltételezte mindig a két kormány megegyezését. A jelen esetben azonban mi nem tehetünk arról, hogy az illendőség csorbát szenved. Ez nem mi miattunk történik.

— Az osztrák lapok támadásokat intéznek a magyar kormány ellen, hogy a véderőreform korai előterjesztésével megnehezíti az osztrák kormány helyzetét a választásokon, — jegyezték meg többen.

— Erről nem lehet szó — mondta a miniszterelnök — ennek nincsen semmi alapja, mert az ausztriai választásokon más szempontok nyomulnak előtérbe, más jelszavak az irányadók és irányítók. Sem a véderőreform, sem a katonai perrendtartás nem oly kérdések, amelyek az osztrák kormány sánszait a választásokon bármely irányban megnehezítenék, vagy bármely párt által kihasználhatók volnának. Odaát most egészen másról beszélnek a pártok és az emberek és más kérdések irányítják a választási campagnet.

A bankszabadalom tekintetében még igazán nincs döntés. Bienert-tel még nem tudunk tárgyalni és nélküle a dologban nem lehet megállapodni. Hogy a 14. szakaszt alkalmazza-e odaát vagy sem, arra nekünk ingerenciánk nincs, nem is lehet ingerenciát gyakorolnunk ilyen irányban. Nincs okunk azt kívánni, hogy odaát föltegyék rólunk, hogy mi a 14. § alkalmazását kívántuk vagy sürgettük volna. Ha az osztrák kormány proprio motu ezt megteszi, mindenesetre előnyös az ügy elintézésére nézve, mert hamar, simábban és amellett törvényszerűen végezzük.

A miniszterelnök ezután Berzeviczy Albert házelnökkel tanácskozott. Meg kell változtatni a Ház munkarendjét, mert Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter beteg. Ezért a földművelésügyi tárcát tárgyalják előbb.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — —	267
Szerkesztőség (csak éjjel használható mel-lékállomás)	— — — — —	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — —	151
Nyomda	— — — — —	151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Kedd: Rigoletto 2-ik felvonása, Bőregér 2. és 3. felvonása és nagy hangverseny C) bélet-szünet.

Szerda: Hoffmann meséi, opera és nagy hangverseny. A) bélet-szünet.

Csütörtök: Elvált asszony, operett. Zilahyné Singhoffner Vilma felléptével. C) bélet

Péntek: Luxemburg grófja, operett. Zilahyné Singhoffner Vilma felléptével. A) bélet.

Szombat: Cigányszerelem, operett. Zilahyné Singhoffner Vilma felléptével. B) bélet.

Vasárnap: Bolond, opera. C) bélet

Országos pályázat aradmegyei tájképpel.

— Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat közgyűlése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3

Az aradi Képző és Iparművészeti Társulat ma délután rendes évi közgyűlést tartotta meg Kintzig János elnöklésével és a tagok élénk érdeklődése és részvéte mellett. A város kulturális életét csendesen, de annál komolyabb és mélyrehatóbb munkával erősítő egyesület mai közgyűlése országos érdeklődésre számító lépéssel vitte előbbre Arad művészi szerepét. Határozata következtében a város a művészi körök figyelmének középpontjába kerül és az aradi Ipar és Képzőművészeti Társulat tevékenysége folytán művészi alkotásnak, művészi életnek válik termőföldjévé Aradvármegye. Erről a nevezetes momentumról szól az alábbi tudósítás:

A mult esztendő történetének vázolója után a társulat közgyűlése elé terjesztette Ufferbach Jenő titkár a jövő év programját és teendőinek sorozatát. A program az alapszabá- szerű képsorsoláson kívül ismét tárlat és ké- kiállítás rendezésével merül ki.

A társulat anyagi ereje a kulturpalotában történendő berendezkedés által korlátok közé van szorítva és így a választmány, a költség- vetés bevételi tételeinek szemmel tartása mellett nem buzdíthatja a közgyűlést új utak törésére. Azonban a közgyűlés másképpen hatá- rozott.

Teller Kálmán a titkári jelentésnek a jövő évi programot kijelölő részének megváltoztatá- sát kérve a következő két indítványt nyuj- totta be:

1. Határozza el a társulat, hogy a tanuló- ifjuság művészi nevelésének fokozására úgy a főgymnáziumban mint a főreáliskolában 100—100 koronás pályadíjat tűz ki a legjobb szabadkézi rajzra. A versenyben az iskolában elvégzett tan- anyagon kívül készült rajzzal lehet csak részt venni. A pályaművekből kiállítás rendeztessék.

2. Minthogy a társulat célja és feladata első sorban művészi tevékenység és alkotás elősegi- tése és lehetővé tétele, törekednie kell, hogy a ren- delkezésre álló eszközöket alkotó művészek ve- hessék igénybe. Ezért határozza el a közgyűlés, hogy országos pályázatot hirdet Aradvár- megye természeti szépségeiben gazdag és festő ecsetére méltó tájainak megfestésére és a legjobbnak talált munkát ezeröttszáz koroná- val jutalmazza. A pályanyertes mű a társulat tulajdona lesz, melyet Aradváros képtárában he- lyez el.

A beérkezendő művészi alkotásokból Ara- don kiállítást rendez.

Minthogy a társulat alapszabályai szerint a bevételek jórésze kisorsolandó műtárgyak be- szerzésére fordítandó, a pályadíj kiegészítésé- hez szükséges összeg előteremtéséhez hatósági és társadalmi támogatást is igénybe vesz.

A közgyűlés mindkét indítványt elfogadta és azok végrehajtását a választmányra bizta.

A pénztárosi és felügyelő-bizottsági jelen- tések elfogadása és a felmentések megadása után megtörtént a képsorsolás, melynek ered- ménye a következő:

Reisinger Sándor Albert Andor „Beesület”, szobor 50 kor. értékű. Mattusik Márton Butt- ner Helén „Szénarakodás, olajf. 50 kor. értékű. Reich Jakabné Rubovits Márk „Hegyszoros”, olajf. 60 kor. értékű. Wadowszky Gusztáv Peh- rányi Miklós „Ragusai emlék”, olajf. 60 korona értékű. ifj. Czeiler István Urhegyi Alajos „Er- dőrészlet”, olajf. 60 kor. értékű. Meer Ármin Balla Frigyes „Lugasban”, olajf. 60 kor. érté- kü, Sima Dezső Rubovits Márk „Maros part- ján”, olajf. 60 kor. értékű, Szántai Béla Cse- repi Árpád „Könyörgés”, olajf. 90 kor. értékű, Pásztor János Szikszay Ferenc „Szajnapart”, olajf. 100 kor. értékű, Faragó Rezső Szikszay Ferenc „Ősszel az erdőben”, pastell 100 kor. értékű, Simó Károly dr. Katona Nándor „Ba- latoni táj”, olajf. 100 kor. értékű, Hönig Ottó Major Jenő „Dalmát vidéki tanulmány”, olajf. 100 kor. értékű, Kintzig Jánosné Pálffy József „Kis kapuban”, olajf. 120 kor. értékű, Baross Ferenc dr. Zeller Mihály „Tiszai táj”, olajf. 120 kor. értékű alkotását nyerte.

A nyereménytárgyak a magy. kir. sóhi- vatalban Barsy Aurél hivatalos helyiségében vehetők át naponta 9—2-ig.

* Elhunyt szinigazgató. Münchenből jelen- tik: Szombaton reggel meghalt Zoltán Jenő, a Magyar Színház volt igazgatója. Halálának híre szombaton este ért Budapestre. Színházi és sajtókörökben mély részvétet keltett az általá- nosan ismert talentumos ember halála.

* Irodalmi délután. Az országos magyar is- kolaegyesület aradi fiókja folyó hó 5-én, szer- dán délután 5 órakor a Lyceum nagytermében R. Kovács Laura urnő közreműködésével iro- dalmi délutánt rendez, melyre Arad városának a szavalás és szép beszéd iránt érdeklődő kö- zönségét ezuton is meghívja. Belépő díj nin- csen, az összes költségeket az iskola egyesület viseli. Az irodalmi délután műsora a köve- tkező: Korunk szelleme és kulturigénye. Iro- dalmi szemelvények. A világirodalom és ko- runk költészete. Kuruc költészet. A gimnázi- umban tartandó irodalmi előadás felnőtteknek szól, s erre csak ezek és a középiskolák felsőbb osztályainak hallgatói bocsájtatnak be.

* Az iskolatársnők színelőadása. Napról- napra fokozódik az érdeklődés az aradi Iskola- társnők április hatodik színelőadása iránt. A legjobb nevű és legismertebb aradi műkedvelők fogják bemutatni művészi tudásukat a jóté- kony célú színelőadáson. A jegyeket tulnyomó részét nyomban az érdekes műsor publikálása után szétkapkodták s ma már csak nagyon ke- vés jegy áll a közönség rendelkezésére. A még megmaradt gyér számú jegyeket Szathmáry Kálmánnál (Acsev-palota) lehet átvenni.

* A Nyugat Ignótus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat április 1-én megjelent 7. száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: Tóth Wanda: Éva. (Elbeszélés). Telkes Béla: Zord, fe- kete kapu. (Vers.) Halász Imre: Egy letűnt nem- zedék. (Tizenharmadik közlemény Kossuth Lajos II.) Móricz Zsigmond: Az isten háta mögött. (Re- gény. VII.) Lengyel Géza: Ripp-Rónai József. Dienes Valéria dr.: Pikler Gyula pszichológiája. Ignótus: Márciusi sör. (Novella.) Peterdi István: A kedves lány fedd. (Vers.) Bán Ferenc: Szerdától—szombatig. (Regény XI.) Ignótus: Gábor Ig- nác: Az ó-germán vers és az ősi magyar ritmus. A Nyugat főszerkesztői: Ady Endre, Ambrus Zoltán, Babits Mihály, Halász Imre, Hatvany La- jos, Móricz Zsigmond. A Nyugat előfizetési ára: egész évre: 20 korona, félévre 10 korona. Szer- kesztőség és kiadóhivatal: V. Mértég-utca 9. Mu- tatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhi- vatal.

* Az aradi országos fényképkiállítás. Az aradi fotoklub országos művészi fényképkiállítására iránt egyre szélesebb körben nyilvánul meg az érdeklődés. A Magyar Amatőr Fényképészek Országos Szövetsége értesítette az aradi foto- klubot, hogy az április 30-iki megnyitáson Lippich Elek a kultuszminiszterium művészeti osztályának vezetője és Hoffmann Viktor a szövetség igazgatója, a Budapesti Foto-Klubot Feledi Dezső és Müller Bertalan, a Kamara Klubot pedig Bacsa András iparművészeti ta- nár és Graborszky Arthur fogják képviselni. A kiállítási védnökséget K. Lippich Elek mi- niszteri tanácsos, Urbán Iván főispán, André- nyi Károly báró, Bohus László báró és Var- jassy Lajos polgármester vállalta el. A kiállí- tók igen sok képpel jelentkeztek s így a fel- vételi zsűrinek nehéz dolga lesz. A napokban kéri fel az aradi foto-klub a díjakat odaitéltő zsűri tagjait. Már eddig is értékes díjak érke- ztek be, amelyeknek adományozói: Arad szab. kir. város, a Képző és Iparművészeti Társulat, Bohus László báró, Stengl Andor, az aradi foto-klub elnöke, Albert Andor szobrászmű- vész, az Első Magyar Faipari R.-T. (H. díjat) és Matusek Márton.

* Kultura. Ennek a meglepően szép és tar- talmas folyóiratnak a harmadik száma bizonyítja, hogy nemcsak Magyarországon is lehet igazán művészi magasaton álló folyóiratot szerkeszteni. Ez az elegáns, albumalakú kötet a tisztult mű- vészi ízlés bélyegét viseli és tartalma is olyan ma- gas nivón áll, hogy bátran felveheti a versenyt a külföldi folyóiratok bármelyikével.

* Az Uránia új műsorából ismét szenzációs meglepetéseket várhatunk. Csupa sláger szám- ból van összeválogatva a mindössze két napig tartó műsor — szerdán nagy meglepetés vár a publikumra — és olyan látványosságokat ígér, amelyekért érdemes várakozással tekinteni a keddi bemutató elé. Pathé nagyszerű zsurnál- ján kívül előadásra kerül a Nápolyban most folyó Camorra-per anyagából készült mozgó- fénykép, mely izgalmas felvételekben mutatja be a hirhedt bünszövetkezet gaztetteit. A leg- nagyobb érdeklődésre számíthat A démon című dráma, mely Lermontov költeménye nyomán készült. A darab meséje a következő: A taga- dás szellemét kiátkozza a menyországból az Ur és mert a sátán a földi élet megrontására tö- rekszik, az emberi szenvedélyeken át akarja célját elérni. Hatalmába keríti Tamora herceg- nőt, akinek esküvőre érkező vőlegényét orozva megölik az országuton garázdálkodó hordák. Mikor Sziodel holttestét Tamora elé hozzák, az bár szereti az ifju hőst, nem siratja meg, ha- nem a démon sugallta gondolatok hatása alatt hidegen vesz tudomást a gaztetről. Am nem adja meg magát a démonnak, kolostorba vo- nul, hogy szent békével élje le hátralévő nap- jait. A démon ide is követi őt és egy tüzes, halálos csókkal karjaiba zárja. A diadalmas sá- tán már-már magáénak hiszi Tamorát, midőn megjelenik az urangyala és magával viszi a leány lelkét a fellegek közé. A briliánsan ren- dezett felvétel főbb szerepeit a tifliszi színház művészei játsszák. 175

* Az alpesek. Azok az emberek, akiknek alkalmuk volt megnézni az alpeket, értékes kincsesel gazdagodtak a tapasztalatokban. Mi- lyen pompás, elragadó látványosság is lehet megcsodálni az örök hó felhőkarcolóit. A ter- mészet aligha alkotott tüneményesebb vidéket az alpesek tájkánál. Tudja azt minden intel- ligens ember s ezért sereglenek a világ min- den részéből oda az idegenek is. Számos könyv- ben foglalkoztak már a turisták az alpesek szépségeivel s nem tudják eléggé feldicsérni a csodás vidéket. De közben, bármennyire is tökéletes legyen az, nem lehet élethűen

visszaadni a természet elbájoló szépségeit: az alpeseket látni kell, hogy fogalmunk legyen róla. Azonban sok embert megfoszt az ilyen nagyobb kirándulástól az anyagi gond. Ezek az embereken segít a kinematográfia, amely gyönyörű képet produkált természetutáni felvételek nyomán az alpesek szépségeiről. Ezt a fenomenális képet az Apolló-színház keddi előadásán bemutatja, amelyet a tanulni s látni vágyó kultúrebereknek figyelmébe ajánljuk.

177

Nyomorgó honatyák.

Egy szó röpiült át a hazán
Egy szóban mennyi fájdalom
Elmondani elég merem
Vérző kebellem fájlalom
A t. honatyák nyomorognak
Nagyságos gyomraik korognak.
A cipőjük lyukas, kopott,
Az evéstől mind elszokott
A nadráguk foszlott és rojtos
Kabátjukon pecsét és foltok
Ótért turót és kolbászt vesznek
S a boldogok „napokat” esznek.

A szobájuk fűtlen, hideg,
A sorsuk mostoha, rideg,
Csupán harmadikon utaznak
Szörnyen örülnek a tavasznak
Fölösleges már a kabát
A „zacciba” véle tehát!

A villamosokon potyáznak
Két krajcárt adnak a cigánynak
Titokban árulják „Az Est”-et,
Mint hókaparók is keresnek
S aludt tejet „eszik elő”
Szegény magyar képviselő!

Oh nem, ezen segíteni kell,
A díjakat emeljük fel,
Kik a hazát képviselik,
Kik a képünket viselik,
Kik dolgoznak, miként a gépek,
Kik alkotnak sok nagyot, szépet.
És elvégeznek annyi dolgot,
Szavaznak ágyut és drednótot
Reggeltől estig futnak járnak,
Házba bejárnak és kijárnak
S dolgoznak annyit a honért,
Mért nyomorognak, miért?

Mért egyedül csupán csak ők,
A nagyságos képviselők?
Mennyire boldogok itt mások
A tanítók és a postások,
A vasutasok és a hordárok,
Mindenütt gazdag embert látok,
Nyoma sincsen a bunak, bajnak,
Háza van a messenger boynak.

A fizetést fel kell emelni,
Semmi mást nem lehet itt tenni
Beláthatja mindenki azt,
Hogy kérésük jogos, igaz.
Nem elég cipőre, ruhára,
Gyerekre, szénre, tüzfára,
Orféumra, pezsgőre, nőre,
Páholyra, mit váltanak előre,
Nulla sorra, az Operába
Udvari és utcai bábra
Majonnézre és angol husra
Első helyre a Moulin Rougeba.
És sok szükséges más egyébre,
A képviselő fizetése:
A kis hétezer korona
A kis hétezer korona.

Örs.

HIREK.

Jánossy Dömjén rendfőnök halála.

— A minorita-rend gyásza. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Aradváros társadalmában is mély megdöbbenést és részvétet keltett Jánossy Dömjén minorita-rendi áldozó papnak, kiérdemesült rendfőnöknek halála. Az agg lekipásztor, aki körülbelül egy évtized óta nyugalomba vonult, esőndes visszavonultságban élt Szomolnokon s ott érte a halál. A nyolcvanas és kilencvenes években Jánossy nagy szerepet játszott Aradváros társadalmában s általános szeretetnek s becsülésnek örvendett a liberális gondolkodású főpap.

1843. március 12-én született Rozsnyón. A hetvenes évek utólján került Aradra, ahol először liceumi hittanár volt, majd 1881-ben, Lakatos Ottó dr., Aradváros történetirójának elhalálása után plébános helynékké választották. Az 1886. évi minorita-nagygyűlés Jánossy Dömjént rendfőnökké választotta meg, amely tisztséget 1895-ig viselte. Ez idő alatt a város társadalmi mozgalmaiban tevékeny részt vett s szimpatikus, lebilincselő modora, nagy tudása miatt mindenki szeretetét bírta. Apostola volt a vallási békének és felekezeti türelmességnek. Néhai Steinhardt Jakab aradi főrabbi temetése alkalmával a minorita-templom harangjait is megszólaltatta.

1895-ben kolozsvári házfőnökké választották. Ebben a tisztségében csak két évig maradt meg; nyugalomba vonult s Szomolnokra költözött s itt érte tegnapelőtt a halál. Holttestét szülővárosába Rozsnyóra szállították s ott helyezték örök nyugalomra nagy részvét mellett.

— Időjárás. E hó 4-én: Sok helyütt csapadék, zivatarok, szeles, hűvösebb.

— Vilmos császár köszönete. Bécsből jelentik: Ferenc Ferdinánd trónörökös, miat ismeretes az osztrák magyar hajóhad élén elébe ment a — „Hohenzollern”-nek, melyen Vilmos német császár Velencéből Korfuba utazott és egy darabon el is kísért. Ez az impozáns üdvözlés annyira meghatotta a császárt, hogy nemzetközi hajójelzés útján nyomban köszönetet mondott érte; Vilmos császár ma megérkezett Korfuba és a következő tartalmu drótnélküli táviratot intézte öfelségéhez:

— Ferencz József császár és király öfelségének Schönbrunn. Hajórajod megtekintésének hatása alatt, mely Brioni előtt napos időben Ferenc vezetése mellett üdvözölt, indítatva érzem magam, hogy az ezzel okozott örömeért neked forró köszönetet mondjak. A hajók igen jó karban voltak, gyakorlataik kitűnőek voltak. Ezt a figyelmet, melyben ismét részesíteni kegyeskedtél halás emlékezetemben fogom tartani. A császárné is el van ragadtatva a nagyszerű üdvözléstől, melyben része volt. Vilmos.

— Hieronymi miniszter beteg. A nemzeti munkapártban nagy részvétet keltett ma az a hír, hogy Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter influenzában megbetegedett. Vasárnap reggel elhívták betegágyához Korányi Sándor báró egyetemi tanárt, aki feltétlen nyugalmat ajánlott a betegnek. A miniszter ezért egy ideig látogatókat sem fogadhat. A Budapesten időző miniszterek és a nemzeti munkapárt tagjai csaknem valamennyien érdeklődtek a beteg miniszter állapota iránt.

— Miniszterek szerb rendjele. A Szerbiával kötött kereskedelmi szerződés ratifikálása után Péter szerb király, Hieronymi Károly kereskedelemügyi és Serényi Béla gróf földmivélés-

ügyi miniszternek a fehér sasrend nagykeresztjét, Kálmán Gusztáv államtitkárnak pedig a Szent Száva-rend elsőosztályu keresztjét adományozta. Christics Jovan budapesti szerb főkonzul vasárnap délelőtt adta át a rendjelet Serényi Béla gróf földmivélésügyi miniszternek. A gyöngélgedő kereskedelemügyi miniszternek és Kálmán Gusztáv államtitkárnak a főkonzul a rendjeleket más alkalommal adja át.

— Glattfelder püspök beiktatása. Az új csanádi püspök felszentelésére és installációjára vonatkozólag egyházi körökből jelentik: Ha a pápai bréve Rómából idejekorán megérkezik, Glattfelder Gyula dr. püspök felszentelése a husvét utáni első vasárnapon, tehát április 23-án lesz a budapesti egyetemi templomban. A felszentelést valószínűleg Csernoch János dr. kalocsai érsek, Prohászka Ottokár és Kohl Medárd püspökök fogják végezni. Az ünnepélyes bevonulás Temesvárra szombaton, április 29-én, az installáció vasárnapon, április 30-án lesz. Ha azonban a pápai bréve megérkezése késni fog, úgy a fenti keletek természetesen eltolódnak.

— Kirendelés. A m. kir. államvasutak igazgatósága összülésének határozata értelmében Gyulányi Rezső felügyelő, az aradi osztály-mérnökség vezetője, az üzletvezetőség építési és pályafenntartási osztályának vezetőjévé kirendeltetett.

— Budapnst és Bécs barátsága. Abból az alkalmából, hogy a magyar főváros fényes fogadtatásban részesítette a bécsi Männergesangsverein kétszázötven tagját. Neumayer bécsi polgármester ma délután a következő táviratot intézte Bárczy István dr. polgármesterhez:

„Fogadja kedves kolléga a legmelegebb köszönetemet a barátságos üdvözlésért és azért a szives fogadtatásért, amelyben Budapest városa és a magyar dalosszövetség a bécsi férfikar-egyesületben levő polgártársainkat részesítette. Vajha ez a látogatás egy újabb lépést jelentene városaink közeledése felé, s vajha a barátság általunk vetett magva mielőbb meghozná a remélt gyümölcsöket népünk és hazánk áldására. Leumayer polgármester.”

A másik távirat a férfikarnak szólott, s ennek szövege ez volt:

„Jól sikerült utazásuk testvérvárosunkba, Budapestre, nagy érdeme a bécsi férfikar egyesületnek, melyet a két város barátságos viszonya növelése körül szerzett Mikor távirati üdvözlésüket melegen viszonzom, örömmel adok kifejezést afelett, hogy a nemes dalművészet ismét hozzájárult ama barátság fejlesztéséhez, amelyre már régen vágyakoztunk. Neumayer polgármester.”

— Tíz millió a szegedi egyetem céljaira. Szegedről jelentik: A közoktatásügyi miniszter a legközelebb felállítandó új egyetem kérdésében a napokban Szegeddel fog tárgyalni. Lázár György polgármester előterjesztése alapján Szeged város közgyűlése az új egyetem céljaira a következőket ajánlotta fel: Az összes szükséges telkeket, egyetemi kórházat, a tanügyi könyvtárat, a muzeumot, ezeknek fenntartására három millió koronát, az egyetem felállítását után háromszor, minden tizenöt esztendőben ötszázezer koronát. Ezek szerint Szeged városa tíz millió 396,000 koronával hajlandó hozzájárulni a Szegeden felállítandó új egyetem költségeihez.

— Parti gyakorlatok Dalmáciában. Zágrábból jelentik: Ez év július havában Középdalmáciában partszállási gyakorlatokat fognak tartani, melyen az ötödik hegyvidandár és a megerősített nyári hajóraj vesznek részt. Itt elterjedt hírek szerint a gyakorlaton Ferenc Ferdinánd trónörökös és Hötzenorfli Konrád vezérkari főnök is jelen lesznek.

— Kinevezések és előléptetések az aradi főpostán. Kuhn Antal posta táviró segédellenőrré, Sal Sándor, Zalay Sándor, Bernhardt Gyula, Erdélyi Ferenc, Lengyel Károly posta táviró segédtisztékké, Haika Adél, Buzarow Jakabné, Nemes Klára posta táviró kezelőné, Blaskovics János, Virág János I. oszt. posta táviró gépkocsivezetőkké, Ruttkay Ágoston, Mórocz Péter, Kusai József II. oszt. posta táviró altisztékké, Debreceni Imre I. oszt. táviró vonalfelügyelővé, Papp Zsigmond, Eeseri Illés II. osztályú táviró vonalfelügyelővé léptek elő.

— Halálozás. Az Ujaradi Takarékpénztár Részvénytársaság könyvelője Sador Ferenc Sándorháza szülőinél 28 éves korában f. hó 3-án elhalt.

Rimaszombatról jelentik: Ma kilencven éves korában elhunyt komlóskeresztesi Fehérvári János, Fehérvári Géza báró darabotestőrkapitány nagybátyja. Az elhunyt, aki végigküzdötte a szabadságharcot, nyugalmazott törvényszéki bíró volt.

— Tűhalál a villamos kocsiiban. Lisszabonból jelentik: A telefonvezeték egy nagyforgalmu uton a városi villamos közúti vasút felső vezetékére zuhant. Rövid zárlat keletkezett, minek következtében egy arra robogó kocsis lángba borult. Az utasok rémülten menekültek a kocsiról, három utas azonban bennrekedt, s ezek szénégttek; sokan súlyos égési sebeket szenvedtek.

— Nincs kolera. Országszerte nagy megdöbbenést keltett az a hír, hogy Esztergomgyében, Lábatlanban, az ottani cementgyár egy munkása koleragyanus tünetek között megbetegedett. Most kiderült, hogy a munkás betegsége nem kolera. A beteg vándorát ugyanis bakteriológiai vizsgálat céljából felküldték Budapestre, ahol Preisz Hugó dr. egyetemi tanár, a magyar királyi állami bakteriológiai intézet vezetője ejtette meg a vizsgálatot, melynek folyamán azonban a vándorából kolerabacillusokat kitenyésztene nem sikerült. Ennélfogva kétségtelen, hogy a gyanus körülmények között megbetegedett munkás nem szenved koleraiban.

— Korbácsoló színész. Kolozsvárról jelentik: Szombaton este kínos és megdöbbentő botrány színhelye volt a Mátyás király-tér logforgalmasabb pontja, a New-York-szálloda előtti aszfalt. Egy színész volt a botrány főhőse, aki napok óta készül a kutyakorbács-heccre s vele együtt egy kisebb kolónia is, mely a látványosság hírére csoportokban verődött össze az utcán. Az esett este 11 órakor történt. S. István biztosítási hivatalnok szombaton este érkezett meg Budapestre, ahol pár napig tartózkodott. A New-York éttermében, majd a kávéházban időzött este, mikor a postás egy levelet kézbesített neki azzal, hogy a levél küldője Csapó Jenő színész, aki vár rá a portásszobában. S. akit barátai már előre informáltak arról, hogy Csapó mire készül, kiment. Nyugodt tenorban kezdődött a beszélgetés s úgy értek ki az utcára. Itt aztán Csapó kutyakorbácsot rántott elő és vállon sújtotta vele a tisztviselőt. Ez botrányát viszonzta az ütést, ekkor azonban közbelétek a körülállók s szétválasztották őket. A dolognak természetesen előzményei is vannak. S. vőlegénye volt a színház egyik fiatal nőtágyának. Az eljegyzés azonban nemrégiben felbomlott. S. visszaküldte a jeggyűrűt, olyan indoklással, amelynek magánjellegű részletei vannak és Csapó Jenő is szerepel benne. Csapó e miatt akart retorzióval élni s nem titkolta ismerősei előtt sem, hogy a „megtorlás“ eszköze kutyakorbács lesz. Napokon keresztül várta a pályaudvarnál S. érkezését s végre is nyílt utcán történt meg az inzultus.

— Eltűnt takarékkönyv. Hódmezővásárhelyről írják: V. Antal Szabadságtéri gazdálkodónak február 21-én elhalt a felesége. Eltemették elcsiratták, azután — mint az szokás — osztokodni kezdtek a hagyatékon. Az elhunyt asszonynak három leánya van, kik tudták, hogy édesanyjuknak volt egy takarékkönyve, melyen 3200 korona volt. A leltározás alkalmával minden megkerült, csak épen a takarékkönyv nem, erről nem akartak tudni a házbéliek s bár napokig keresték, kutatták az örökösök a szép kis summáról szóló könyvecskét, nem akadtak nyomára, mélységes titok fátyola takarta azt el szemek elől. Az örökösök azonban nem nyugodtak bele a dologba, hanem feljelentést tettek a rendőrségnél lopás miatt ismeretlen tettes ellen. A feljelentés folytán a rendőrség megindította a vizsgálatot s kiderült, hogy a 3200 korona az elhunyt asszony nevében a takarékkönyvben van, hogy azonban a könyv hová lett, azt nem tudták megállapítani, erre nézve még a legközelebb állók se tudtak felvilágosítást adni, annyi azonban bizonyos, hogy egy kis stikli készült, melyet az örökösök élelmessége megakadályozott. A rendőrség az iratokat betejesztette a szegedi kir. ügyészség, hol a további lépéseket meg fogják tenni. Az örökösök most az eltűnt takarékkönyv érvényesítése céljából pert indítanak, így azután csak akkor fognak pénzükhöz jutni, ha bíról ítélet lesz a kezükben.

— Gyilkos nagyanya. Budapestről jelentik: Ma délután a Százados-ut 4. számú házban borzalmas gyilkosság történt. Egy napszamos özvegye, Pucherné borotvával elvágta három és fél éves unokájának nyakát. A bestiális asszony oly erővel vágott be a kis gyermek nyakába, hogy a borotva eltörött. A szomszédok értesítették a rendőrséget, a mentők automobilon kivonultak, de a kis gyermek már nem lehetett segíteni. Az ötvennégy éves asszonyt bevitték a rendőrségre. Amikor azt kérdezték tőle, hogy miért követte el a borzalmas kegyetlenséget, azt felelte rá: Meg akartam halni, a gyerekekkel együtt. Egyebet nem lehetett ki-venni belőle. A szomszédok azt állítják, hogy azért ölte meg az asszony unokáját, mert az örvénytelen volt.

— Megszökött fegyenc. Szombaton délután a Nagybecskerek-i fogházból Ukarov Szvetozár tizenkét évi fegyházra ítélt rab megszökött. Váratlanul történt a szökés; egy kapukulcsot szerzett magának, egy alkalmas pillanatban kiszökött a kapun, s a szomszédház kerítésén átugorva elmenekült. A rendőrség azonnal nyomozást indított, de még nem találták meg az elmenekült rabot.

— Szakorvosi szolgálat az aradi munkásbiztosítónál. Az országos pénztárjövahagyása alapján az aradi munkásbiztosító pénztár április 1-jétől rendszeresített állásu szakorvosokként alkalmazta Issekutz László dr. szemorvost, Lakatos Izsó dr. szülész és nőgyógyászt, Adler Imre dr. gyermekgyógyászati orvost és Singer József dr. bőrgyógyászt és urologust. A pénztár közhírré teszi, hogy szembelegységben szenvedő tagoknak Issekutz dr. a lakásán (Széchenyi-utca 2. sz.) délelőtt 8-tól fél 10 óráig, délután 2—4 óráig és Lakatos dr. a női betegségekben szenvedőknek délután 2—3 óráig rendel a lakásán (Kazinczy-utca 8.) Adler dr. gyermekgyógyász a pénztár rendelő intézetében délután fél 2-től fél 3-ig, Singer dr. urologus pedig este 6 órától fél 8 óráig rendel a pénztár rendelő intézetében.

— Karsay Fery (Budapest, Párisi-utca 3.) tisztelettel értesíti az előkelő hölgyközönséget, hogy kiváló szép, eredeti párisi modell-kalapai a tavaszi és nyári idényre az aradi fióküzletben, — Forray-utca, Nádasdy gróf — palota megtekinthetők. 920

— Inzultált magyar tanulók. Felháborítóan durva inzultus ért tegnap Cirkvenicában egy kiránduló magyar ifjúsági csapatot. A eszergői gimnázium tanulóifjúsága nagyobb kirándulást tett Vida Károly dr. igazgató és több tanár kíséretében. Program szerint előbb Fiumét tekintették meg, onnan e hó másodikán a kormányzóház hajóján Cirkvenicába rándultak ki. Ott kvalifikálhatatlan támadásban volt részük. Egy Kutz János nevű pólai matröziskolai növendék, aki Cirkvenicában üdült, két tanuló melléről letépte a magyar nemzeti színű szalagot s a sárba tiporta. A magyar ifjak nyomban meg akarták torolni a sértést, s csak a tanárok közbelépése mentette meg Kutzot a megveréstől. A visszautazás alkalmával újabb inzultus érte a diákokat, a lakosság részéről. Amikor a molón hajóra akartak szállni, nagy tömeg gyűlt egybe, amely durva szidalmakkal illette a magyar fiukat. A rendőrség közönyösen nézte a dolgot, s ugyszólván rendőri asszisztencia mellett ment végbe a magyarelles tüntetés.

— Rászakadt a föld. Ma reggel Gyorokon Szabó István 26 éves zímándujfalusi napszamos súlyos szerencsétlenség érte. Szabó gödröt ásott s eközben nagyobb tömeg föld esett rá, amely eltemette. A közelben levő munkások vették észre a szerencsétlenséget s hamarosan kimentették Szabót a földtömeg alól. A szerencsétlen jár ember eltörte a jobb lábát. Beszállították az aradmegeyi közkórházba.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban e hó 4-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat kötöttek jelentettek: Született: Aischleger Lajos géplakatosnak Terézia nevű leánya, Forgó Sándor bérkocsi tulajdonosnak Emilia nevű leánya. Világ Herman üzletvezetőnek Sarolta nevű leánya. Strumberger Oszkár tanítónak Oszkár nevű fia. Meghalt: Szabados Jánosné 59 éves lakatos neje, öz. Göncz Józsefné 69 éves magánzó, Grunáz Geróné 64 éves magán hivatalnok neje, Gerits Ödön 56 éves nyug. máv. ellenőr, öz. Németh Mihályné 82 éves városi tisztviselő özvegye, Gábor Aranka 6 éves leány. Kovács Ferenc tanfelügyelő hivatalnok neje.

— Discretió mellett azonnal és ocsón készit mindennemű írásmunkát és sokszorosítást Ziffer Sándor írógépvállalata Forray-utca, gr. Hunyady-palota. 689

— Hölgyek szives figyelmébe. Elegáns és izléeses kosztüme öltözékek legújabb angol szabásban készülnek Langar Aranka műtermében. Szabadság-tér, színház épület. 1874

— Legújabb női bőrtáskák, oldal, szivar és pénztárcák nagyobb és kisebbszertű uti bőröndök és mindennemű sport cikke olcsó árban lesznek árusítva Kramarovits József bőröndüzletében, Szabadság-tér 2. Javításokat szakszerűen eszközöl. 1027

— Ridikul, kizitaska ujdonságok, bőröndök, sportcikke, tenniszverők, labdák és hálók, fotbal, füleslabda, sétabotok, illatszerek, kölni vizek, hajvizek, fogporok, mosdószappanok, kefe, fésű és pipere áruk, legnagyobb választékban és legolcsóbban kaphatók Hegedüs Gyula üzletében, Aradon, Andrassy-tér 15. 228

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 201

— A hölgyközönség szives figyelmébe. Nagyszagos Asszonyom! Mielőtt tavaszi ruhasszükségletét beszerezné, sziveskedjék Varga Kálmán női szabó Atzél Péter-utca 2. sz. műtermében a legújabb tavaszi szövetraktárt megtekinteni, amelyet külföldön személyesen válogattam össze, minden szövetből csak egy öltözék készítették, egyben értesitem a nagyra-becsült megrendelőmet, hogy mint azelőtt, ma is elvállalok hozzávalók nélkül is ruhákat a legizléesesebb kivitelben. A szövet jószágáról és ruha jó állásáról kezességet vállalok. Külföldi ruhamodell-kiállításról hazaérkeztem e hó 1-én, műtermem személyes vezetését ismét átvettem. Mély tisztelettel Varga Kálmán. 892

Pesti levél

a tavaszról, a baccaratról, a Fedák Sári négy új kalapjáról és egyebekről.

Hirtelen ránk köszöntött a nyár és az asszonyok, akik különben sem szeretik az átmeneteket: a prémes bunda után nyomban a csipkebluzokhoz tértek s a pesti utcának júliusi színezetet adtak egyszeribe. Akik most tértek haza a Rivieráról, elestek egy nagy élvezettől. Nem csaphatják össze a kezüket és nem szavalhatják az elragadtatás különböző hangnemeiben:

— Milyen kék az ég Itáliában!
— Milyen verőfényes az utca.
— Milyen zöldek a sétateretek, milyen lombosak a fák!...

— Mondom: mindezt magunkba kell fojtaniok. Mert Pest fölött is kék az ég; a Stefánia-ut és a dunaparti korzó is verőfényes; a ligetben is zöldel már a kicirkalmazott pázsit és az Erzsébet-téren is lombosodnak a fák. A hazatértek legföljebb arról mesélhetnének, hogy — milyen melegen milyen tüzesen játszanak az emberek Monte Carlóban. De a pesti emberr erre is elmondhatná a maga vétóját:

— Nálunk is! ... Nálunk is!...

Hiszen egész Pest játszik. Már nemcsak a kaszinókban folyik vidáman a baccarat, hanem minden család asztalán helyet foglal a francia kártya, mint ahogy valamikor helyet foglalt az illusztrált Petőfi, vagy a képtelen Hölgyfutár. Ahol járunk, ahol kelünk: bakkarat eseteket hallunk. Mindenki elmondja a maga, a barátja, a sógora, vagy az unoka-kedvese esetét és ha türelmetlenkedel, ha nem akarod végig hallgatni a dolgot, hát lefűlnek ezzel a legujabb pesti mondással, hogy:

— Mindnyájunkat érhet bakkeset!...

Az asszonyok éppen olyan lelkes hivoi a bakkarnak: mint a férfiak és — az asszonyok éppen egy el fognak fordulni tőle most, mint a férfiak. Mert tavasz van... azaz nyár van és aki nyáron játszani akar, — bár ha a pesti közmondás is azt mondja, hogy: — ki játszik nyáron!? — mondom, aki nyáron játszani akar, az kimegy lóversenyre és a totalizátornél, a bookmakernél próbálja ki a szerencsáját. Holnap délután már meg is lesz az első lóverseny Alagon és — olyan előkészületek előzték meg, mint amilyenek különben csak a Király-díjat szokták. Budapest szabónői és masamódjai egy hét óta egyebet se tesznek, mint hogy az első versenynapra varrnak, diszitenek ruhát, kalapot. Hogy egy kis statisztikával is megerősítem az elmondottakat, csak fel kell említenem, hogy Fedák Sári egy maga négy pompás kalapot vett a héten Karsay Ferynél és ilyen en masse bevásárlást tett Kormos Ilonka, Várady Ily, Márkus Emma, Aczél Iona, meg a többi szinpadai előkelőség is. A Karsay Fery kalapos-boltja eszerint valóságos bucsujáró helye a pesti asszonyoknak; amia a férfiak nem is csodálkoznak tulságosan: mert a párisi utcai üzletben igazán párisi minden. Csupa sikk és csupa elegancia minden kalap... amit különben önöknek, hölgyeim, nem is kell mondanom: hiszen Aradon fiók üzlete van Karsay

Ferynek (Furray-utca, Nálasdy-palota) és azokból a modellekből, amelyeket Nizzából, Párisból és Londonból hozott magával, sok jut Aradnak is.
F.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Holtzer Mihály fogságát a tábla helybenhagyta. Tudvalevőleg Holtzer Mihály védője felfolyamodást jelentett be a vizsgálóbírónak azon határozata ellen, melylyel a vizsgálati fogságot elrendelte. A felfolyamodást az aradi törvényszék vádtanácsa elutasította, de Holtzer ekkor a nagyváradi ítélőtáblához fordult. A tábla tegnap foglalkozott az ügygel és a felfolyamodást elutasítva, helybenhagyta a vizsgálóbíró határozatát. A táblai végzés ma érkezett Aradra és nyomban közölték Holtzerrel, aki közömbösen vette tudomásul.

§ Rablás az országuton. (Esküdtszéki tárgyalás.) Ma volt az áprilisi esküdtszéki ciklusnak első napja. István Száva rablási bűnügye került tárgyalásra, aki tavaly nyáron egy júliusi estén megleste Nadabán Szavut a mikalikai országuton és bicskát rántva rá, kirabolta. Az esküdtek bűnösnek mondták ki Istvánt a rablás büntetésében és a bíróság nyolc hónapi börtönnel sújtotta, ezt azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették.

§ Itélethirdetés a Haverda-ügyben. Budapestről jelentik: A maglódi-uti gyűjtőfogház tanácsstermében Balogh György dr., a budapesti büntető törvényszék elnöke, holnap délután fogja Haverda Mariska, Jánossy Aladár és Vojtha Antal előtt kihirdetni a Kuria ítéletét. Az itélethirdetést ugyanaz a tanács, — Balogh György dr. elnök, Saly Dezső dr. táblai és Mikovich Lajos dr. törvényszéki bíró — végzi, mely a vádlottakat elítélte. Az aktusra elő fogják vezetni a gyűjtőfogházból a három vádlottat s megjelennek a védőügyvédek: Balassa Ármin dr. és Gál Jenő dr. is. Az ítélethirdetés után a vádlottakat visszavezetik celláikba s holnapután elszállítják őket Budapestről. Haverda Máriát Mária-Nosztrára, Jánossyt és Vojthát pedig a szamosújvári, illetőleg az illavai fegyházba. Ezzel azonban még mindig nem zárultak le a szenzációs per sokat bolygató aktái. A két védő ugyanis felségfolyamodványt intézett a királyhoz s abban perújítás elrendelését kéri.

§ Kétszázötven vádlott. Békéscsabáról jelentik: Nemrégiben kétszázötven dobozi polgár Fekete István végrehajtó ellen feljelentést tett s több szabálytalansággal vádolták meg őt. A vizsgálat Fekete rehabilitálásával végződött, mire Fekete István feljelentette a kétszázötven dobozi lakost rágalmazás miatt. Az érdekes ügyben a legközelebb tartják meg a tárgyalást.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Zuska. Nem közölhető.

B. A vers nem felel meg az Aradi Közlöny színvonalának.

As Emulsió vételnél a SCOTT-féle eljárást védjegyet — a halast — kérjük a győtelmebe venni. Utánzatoktól óvakodjunk.

IVárandós anyák

nem mellőzhetnek egy oly fontos erőforrást, mint a SCOTT-féle Emulsió, mely jobb hatásu, mint a közönséges csukamájolaj. A kellemes tejszinhabszerű íz és könnyen emészthetőség olyképen egyesül benne, hogy Ön kellemesen lesz meglepve és meg lesz elégedve. A gyermek az anyával egyenlőképp élvezi mindez előnyöket. Hirneves tanárok és orvosok szívesen ajánlják a

Scott-féle Emulsió-t

minden állapotban, ugy szülés előtt, mint azután. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban. 6667

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Borközraktár a Hegyalján.

— Szőlősgazdák akciója. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 3.

Több ízben hirt adtunk arról a nagyarányú akcióról, amelyet az aradhegyaljai szőlősgazdák indítottak meg egy, az Aradhegyalján létesítendő borközraktár felállítására érdekében. Ezt az akciót siker koronázta, amennyiben a terv már megvalósulás előtt áll.

A szőlősgazdák tegnap délelőtt tíz órakor a vármegyeház kistermében a közraktár-szövetkezet alakuló ülésére gyűltek össze. Bódy Bódog nyitotta meg az ülést, amelyen a hegyaljai szőlőbirtokosok nagy számban jelentek meg. Megnyitó beszédében körvonalazta a gyűlés célját, elmondotta azt a működést, amelyet az Aradhegyaljai Szőlősgazdák Egyesülete indított meg s vitt diadalra. Már jóideje annak, hogy a szőlőbirtokosok komoly mozgalmat indítottak egy hegyaljai borközraktár felállítására érdekében. A minisztérium annak idején bizottságot is küldött ki Rácz Sándor borászati felügyelő vezetésével: beható tárgyalás alá vették az ügyet s pozíciót tettek a Hegyalján felállítandó borközraktár létesítésére. A közraktár állami helyiségben létesülne állami kezelésben, ama szőlősgazdák borainak értékesítésére, akik azt a közraktárba beadják. Ott a borokat egyenlősítik s azután a szövetkezet értékesíti a borokat. Érintkezésbe lép egy pénzügyintézet, amely aztán a közraktárban elhelyezett borokra bizonyos kamattal mellett előlegeket nyújt az illető birtokosoknak.

A miniszter akceptálta a pozíciót s elhatározta a közraktár létesítését, melynek első lépése a szövetkezet megalakítása.

Az elnök előterjesztésére a gyűlés egyhangulag kimondja, hogy az „Aradhegyaljai Szőlősgazdák Államilag kezelt Borközraktári Szövetkezetet” elvben megalakítja. Örömmel vették tudomásul, hogy az eddigelé összesen 276 jegyet jegyeztek az érdekelt szőlőbirtokosok; a szőlősgazdák 128 darabot, a többi a hegyközségek s az érdekelt szőlőbirtokosok jegyezték.

Pénzt

jelzalog, amortisatio és váltó fedezetre földbirtokra és városi bérházakra legelőnyösebben közvetít

Szücs F. Vilmos

Aradon, Karolina-utca 8. sz.

saját ház a Hókpostá mellett.

SALAMANDER

cipők elárúsítása.

1216

A végleges megalakulás a jelenleg a minisztériumban levő alapszabályok visszaérkezése után fog megtörténni.

Több felszólalás után a gyűlés véget ért. A szövetkezet alapító tagjai a következők: Bohus László báró, Bohus Lajos báró, Bánhidy Antal báró, Steiner Ferenc, Halmai Andor, Bódy Bódog, Konez Benő, Lőcs Rezső, Krádlitz Lajos dr., Darányi János, Vojtek Alajos, Kintzig Géza, Faragó István, Martits István, Szathmáry Gyula, Dániel Kálmán, Schill József, Buja Sándor, Opaulis hegyközség, Radna-barrackai Hegyközség, Gyoroki Hegyközség, Ménesi Hegyközség, Kuvini Hegyközség, Világosi Hegyközség, Pankotai Hegyközség, Magyarádi Hegyközség.

Nagyobb fizetésektelenség Aradon. Frank L. András aradi kézműárkereskedő megszűntette fizetéseit. Az árutartozás 149.500, a pénztartozás 55.500, az összes tartozás tehát 205.000 koronát tesz. Ezzel szemben az összes aktívák 80.000 koronát tesznek ki. A cég bíróságon kívüli egyezség iránt tett lépéseket.

Uj bankfiók. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ma nyitotta meg a VII. kerületben új fiókját, amely már a tizedik fővárosi fiókja a banknak. Az új fiókosztály főnökévé Weisz Győzöt nevezték ki, akinek Aradon kiterjedt rokonsága van.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távírási tudósítás.

Budapest, április 3

Kínálat, vételkészség kielégítő, 20 ezer mm. változatlan.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Buza 1911. áprilisra	11.64-11.65	11.64-11.65
Buza 1911. májusra	11.45-11.46	11.43-11.44
Buza 1911. októberre	10.74-10.75	10.75-10.76
Rozs 1911. áprilisra	8.30-8.31	8.32-8.33
Rozs 1911. októberre	8.11-8.13	8.13-8.14
Tengeri 1911. májusra	5.64-5.65	5.64-5.65
Zab 1911. áprilisra	8.64-8.65	8.60-8.61
Zab 1911. októberre	7.23-7.24	7.23-7.24

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.

Távírási tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. Ápr. 3

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	10.50-10.55
76	10.55-10.60
77	10.60-10.70
78	10.70-11.80

Buza (Temesvári keresk. ár):

76 kilogrammos	10.40-10.45
Rozs	7.00-7.25
Arpa	7.40-7.45
Zab	7.80-7.85
Tengeri(ul)	5.65-5.10

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Ápr. 3 —

Magyar aranyáradék 4%	111.20
Magyar koronaáradék 4%	91.45
Magyar koronaáradék 3 1/2%	80.00
Magy. földtserm. kötvény 4%	92.90
Korrát-salvona földtserm. kötvény	14.00
Magyar nyereségsorsjegy kölcsön	213.00

A n. é. közönséggel tisztelettel közlöm, hogy a világhírű „SALAMANDER” gyártmányu cipők aradói kizárólagos egvedárusítását sikerült megszereznem. Forma, kiállítás és tartósság tekintetében a „SALAMANDER” cipők versenyen felül állanak, vételáruk pedig oly alacsony, hogy ma már mindenki kevés pénzért tartós és elegáns cipőt viselhet. **Egységárak:** Hölgyek és urak részére ... .. 16 K. 50 f. luxus kivitel 20 „ 50 .

Telefon 312. sz.

WEINBERGER JÁNOS, ARAD

Telefon 312. sz.

ELSŐRENDÜ CIPŐÁRUHÁZA.

TESSÉK A KIRAKATOT MEGTEKINTENI!

Visszasab. és szegedi sorajegy kölcsön	155.00
Cs.árak áradék papírban	92.80
Cs.árak áradék ezüstben	98.70
Cs.árak áradék aranyban	115.25
Cs.árak koronaáradék 4%	92.90
1890. évi osztrák államsorsjegy	182.00
Cs.árak-magyar bankrészvény	19.20
Magyar hitelbank-részvény	827.50
Cs.árak hitelintézeti részvény	672.00
Cs.árak-magy. államvasuti részvény	755.50
10 frankos arany (Napoleonkor)	19.01
Német birodalmi marka	117.30 1/2
London vista	239.92 1/2
Páris vista	94.87 1/2
10 márkás arany	25.45

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem

— Ápr. 3. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillicig; közép páronként 300-400 kilogrammig érjedő súlyban — fillicig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 172-174 fillérig; fiatal közép páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban 174-176 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 164-168 fillérig.

Sertéselészteszám: márc. hó 30. napján volt készlet 19170 darab, márc. 31. napján felfrissített 98 darab, márc. 31. napján elszállított 80 darab, április 1. napjára maradt készletben: 19170 darab. A hiszti sertés ület iránzata változatlan.

Felelős szerkesztő
BOLGÁR LAJOS

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1911. április hó 4-én:

Béreltszűnet. Béreltszűnet. Az Öfensége Hohenberg Zsófia hercegnő legmagasabb védnöksége és Zichy János gróf vallás- és közoktatási magyar kir. lyi miniszter ur öngyermektelensége kormányzata alatt álló

Országos Gyermek-Szanatórium

egyesület javára április hó 4-én kedden este fél 8 órakor monstra

Operai diszeloadás

B. Sándor Erzsi, M. Szoyer Ilonka, Haj s Böske, Takács Mihály, Székelyhid Feren, Márkus Dezső közreműködésével.

I. rész.

Rigoletto

opera II-ik felvonása.

SZEMÉLYEK:

A herceg	Székelyhid F.	Magdalena	Zalay Margit
Rigoletto	Takács M.	Marullo lovag	Herold
Gilda, leánya	B. Sándor E.	Borsa Matteo	Vass Jenő
Sparafucile	Polgár S.	Ceprano gróf	Szabó Lajos.

II. rész.

A bőregér

II-ik és III-ik felvonása.

SZEMÉLYEK:

Eisenstein	Heltai Jenő.	Alfred	Cseh Ferenc.
Rosalinda	Wassák V.	Falke, jegyző	Laditszlay J.
Frank	Polgár S.	Adél	M. Szoyer I.
Orlovsky	Zalay Margit.	Frosch	Kulcsár L.

III. rész.

Diszhangverseny 1. Goldmark Saba királynőjéből Salomon dala, énekl Takács Mihály. 2. a) Aria Sámson és Delilahól. b) Bizet Carmen Habanera én kli Hajós Böske ope: énekesnő. 3 Radames romanca Aidá: öl énekl Székelyhid Feren dr. 4. Arditti II. baccio énekl B. Sándor Erzsi.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

Műsor 1911. ápr. 4-én, kedden

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

1. Megtréfált tanító. Sláger vígjáték. — 2. A halászléány. Dráma. — 3. A téli Semmering. Nagyszerű természetű felvétel. — 4. Pulykasült. Humoros. — 5. Taormina. Természet után. — 6. Pathé zsurnál. Aktuálisak a világeseményekről és a divatról. — 7. Mörög legjobb barátja. Bohózat — 8. Boldog János. Bohózat. — 9. A démon. Szenzációs dráma. — 10. A Camorra. A felelmetes olasz bűnszövetség titkaiból.

Április hó 6-tól kezdve

A nagy város bűneiből.

A züllés útjának második szenzációkban gazdag folytatása.

Előadások d. n. 1/2 órától kezdve.

Utolsó előadás este fél 11 óráig.

APOLLÓ SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma kedden, 1911. április 4-én:

1. Az alpeseken. Természetű felvétel. — 2. A céllovó. Humoros. — 3. A becsapott após. Kacagató. — 4. A falu donjuánja. Előszék. — 5. Pali kényszerházassága. Bohózat. — Fogjáték meg! Humoros. — 6. I am-szarvasvad-szat. Természetű felvétel. — 7. Gyermekakrobaták. Látványosság. — 8. A nadrágör. Mulató. — 9. Max talált feleséget. Kacagató.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Az előadások délután 1/2 órakor kezdődnek.

A hölgyek kéretnek a nézőtérén kalap nélkül megjelenni.

Az előadásokon katonazené játszik.

Ruhatar. — Buffet.

NYILTTÉR.*

Divattudósítás

1147

Párisi tanulmányutamból hazatérkezve, értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy a legújabb modellel tretteur, és leány

kalapokkal

megérkeztem és annak megtekintésére tisztelettel mindenkit meghívok. Mindennemű javítások elfogadhatnak. Gyászkalapok megrendelésre azonnal elkészítetnek.

Maison Ritscher

Salacz-utca I. II. emelet.

Végladás!

1258

Csak rövid ideig!

Végladás!

Konyhaberendezési és háztartási cikkekben

Üzletfelosztás végett alkalmi vétel.

gyári áron jóval alul.

Alkalmi bevásárlási forrás.

Műhelyem és jégsekrety nagyraktáram tovább fejlesztve.

KOHN JÓZSEF bádogos, vízvezeték berendező és jégsekrety gyár Arad, Minorita-palota

Arad, Batthyányi-utca 32. szám.

Telefon szám 338.

Stern Cecilia

kész női és gyermekruha üzlete

— Arad, Forray-utca 2. szám. —

Ajánlja a vásárló közönség viszes figyelmébe saját készítményü legdivatosabb női bluz, — pongyola, alj és kosztümeit, — melyek állandóan dus választékban, legolcsóbb árak mellett kaphatók. Mértékutáni rendeléseket gyorsan és izlésesen készítek. Gyászruhák 4 óra alatt készülnek. 1298

Alkalmi vételek

és eladások

Ékszerterárgyakban

arany és ezüstneműekben. Arad legnagyobb óra- és ékszeraktára

Deutsch Izidor

órás és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereértetnek
TELEFON 438. TELEEON 438.

Nagy mérlegjavító műhely.

HAMMER ZSIGMOND

lakatos-, varrógép-, kerékpár- és mérleg-üzlet
Arad, Boros Beni-tér 2. sz.

Készít minden e szakmába vágó javításokat olcsón és pontosan. Mérlegek hi elcsítését olcsón és pontosan eszközölöm. Mérleg javításokat és átalakításokat vidéken is árkülönbség nélkül vállalom. Varrógép és kerékpárok jutányos árban kaphatók. 1057

Telefon 370. Telefon 370.

AKI

zamatos, igen finom Rumot akar készíteni, vegyen 30 fillérért egy üveg 381

Rumkivonatot.

Ebből a rajta levő utasítás szerint pár perc alatt 1 liter finom thea rumot készíthet.

Kizárólagos raktár:

Földes Kálemen

gyógyszerésznél!

Fajtszta riparia porta is alanyon oltott, elsőrendű, dus gyökerzetű bor- és csomagefaju

szőlő-oltványokat

sima valamint riparia portalis szőlőveszőket ajánl gyökeres és elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG szőlőoltvány-telepe, ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál: 4251

Deák Ferenc-utca 3. sz. alatt.

Telefon 229.

Jaj de fáj!!

a fejem a sok

kiadástól!

Ezt hallani mindenkitől!! Azonban ha

Korányinál

a Szabadság-téren

vásárol

cipőt, kalapot és ■ ■ ■ ■

■ ■ ■ ■ uri divatcikkeket

sokat megtakarít,

mert majdnem

■ ■ félárban ■ ■

szerezheti be nála szükségletét. 877

Elegáns, finom, szép és jó árut csak Korányi tud olcsón adni.

Győződjék meg!

Vendéglők, kávéházak és fűszerüzletek 418

adásvételét

ingyen közvetíti és sörkölcsönöket leggyorsabban ki- eszközöl

Leonhardt

Arad, Fehér Kereszt-szálloda.

Permetező javítások elfogadtatnak.

• M. kir. szabadalmazott •

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátalanságok azonnal továbbittatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem renthatja, a gépezet jó működésért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tűzi fecskendők

Selyő szelepekkel. Közsegeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgáltatást, — a gép jó működésért 8 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csavarok és a legjobb minőségű beüli gummirozsott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló

csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

Hönig Ottó

m. királyi szabadalmazott tűzi fecskendők és szivattyu készítő. 131

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Reklám nélkül is

mindenki tudja, hogy

Lovas Károly lakás- és ablak- tisztítónak

porszívó-gépje van, hogy telefon-száma 789., hogy Mihály-utca 86b. szám alatt lakik. 888

NAGY KÉSZ MŰBUTOR ÉS BILLIÁRD- ASZTAL RAKTÁR ARADON.

ÉRTESÍTÉS!

1124

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét,
hogy Aradon, a Boros Beni-tér 7. szám alatti házban levő

billiárdkészítő gyáramat
a legmodernebb kivitelű

műbutorraktárral

egészíttem ki, úgy, hogy képes vagyok a legkényesebb igényű kávéházi és szállodai berendezéseket is a legmegbízhatóbb kivitelben a legolcsóbb árért. — Al-lardó nagy raktárt tartok mindenféle háló, ebédlő, uri szobákban, szalonokban és irodákban szükségeltető bu-torokból, kávéházi és szállodai berendezésekből. Szíves pártfogást kér kéz szolgálattal

Hartmann János.

!!Hirnévre!!

szavak szert tenni az Olasóság terén!
Ezt csakis úgy érhetem el, ha jó és szép árut olcsón adok. — Elvtem eddig is az volt, hogy a legjobb, a legjavából, kevés pénvért adjak, amiről már számosan meggyőződést szereztek.

Áruimra még eddig panasz nem volt! **Tehát**

saját érdekében nézze meg azt a ha-
oo talmas választéku oo

cipő, kalap és uri divat
cikkeket, melyek a tavaszi Saisenra
sz már most megérkeztek.

Kérem, ügyeljen a cégre!

KORÁNYI JENŐ
Szabadság-tér 3. szám.

oo (A volt Winternitz-féle helyiség.) oo

Nagy cipőjavító-műhely a vevőközön-ség rendelkezésére áll. Mérték utáni rendelések 24 óra alatt eszközöltetnek

 Kérem kirekeltaim megtekintését.

Gyors és pontos kiszolgálás!

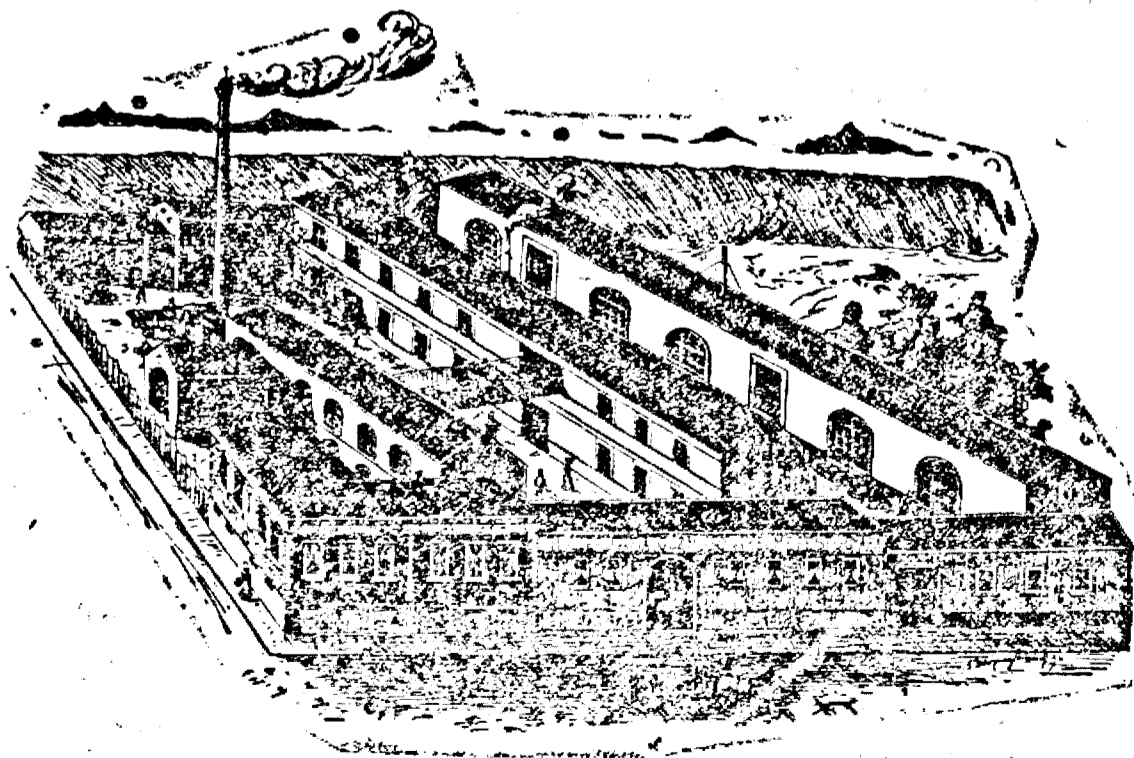
MÜLLER J. ÉS FIA

ruhafestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosógyára

Aradon, gyár és iroda: Tököly Imre-utca 38—40—42.

Alapítottott:
1858.

Mindennemű
**férfi és
női fel-
öltőket**
és
ruhákat
egészben fest,
vagy vegyileg
tisztít.

Telefon szám
459.

Ingeket, gallé-
rokat, kézelő-
ket, házi ruhát,
kelengyéket stb.
hófehéren
(minden maró-
szer kizárása-
val) mos és fé-
nyesen vasal.

Helybéli gyűjtőtelepek: JÓZSEF FŐHERCEG-UT 11. SZ., FORRAY-UTCA 20. SZ. ÉS ASZTALOS SÁNDOR-UTCA 2—3. SZ.
Vidéki gyűjtőtelepek: DÉVA, BRASSÓ, GYULAFEHÉRVÁR, SEGESVÁR, VAJDAHUNYAD ÉS SZÁSZVÁROS.

Szíves pártfogást kér kéz szolgálattal **MÜLLER J. ÉS FIA.**

Postaküldemények gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Rendkívül olcsó árak!

Rendkívüli olcsó árak!

Tavaszi újdonságaim

dus választékban megérkeztek.

Üzleti elvem fent-
tartása:
Nagy forgalom, ke-
vés haszon.

Hívaló tisztelettel
Németh István,
női és férfi divat áruháza
Arad, Andrásy-tér 20. (Fischer Eliz palota.)

1065

KOVALD PÉTER és FIA

cs. és kir. szab. kelme- és szőrmefestő, vegytisztító- és gőzmosó-gyár
BUDAPEST, VII., SZÖVETSÉG-UTCA 37. SZÁM

megbízói kényelmét szem előtt tartva elhatározta, hogy minden tekintélyes vidéki városban képviselőket létesít és ez által módot nyújt a nagyérdemű közönségnek arra, hogy cégét — a csomagolás és postaköltségek mellőzésével — közvetlenül felkereshesse

Hoffmann Sándor áruháza Aradon (színház-épület)

vette át a képviselőt és a gyár rendes Araiában vállalja az ural, női és gyermeköltönyök, díszítő és butorszővetek, függönyök, kézimunkák, szőnyegek, csipke- és végárak, szőrme szíkiek vegyi tisztítását és festését.

Ugyanakkor ágytollak tisztítását és fehérenvételezését is.
A nagyérdemű közönséget biztosítva kifogástalan munkájáról és mindenkor méltányos áraitól, szíves jóindulatába és figyelmébe ajánlja a képviselőt és számos megbízást kér a

KOVALD PÉTER és FIA cég.

6372

Eladó szép vadászbirtok.

A Graz-Wirni vasutvonalától másfél órányi távolban, kitűnő karban levő járási országút mentén, kitűnő fekvésben 415 holdnyi kiterjedésben, vadászlatokkal, két gazdasági majorral, 50 holdnyi irtható erdővel, 150 holdnyi 35-45 éves, 100 holdnyi 36 éven aluli erdőállománnyal, a többi szántóföld és rét.

Vadászeredmény 10-15 nagy fajdkakas, 5 darab kisebb fajdkakas, 10 drb. nyári bakk, 15 vadállománnyal, mindenki részére könnyű vadászterület, 250.000 korona árban eladó.

Lehetőleg német nyelvű tudakozódásokra felvilágosításokkal szolgál.

Thomaser József,

Gleisdorfban, Stejerországhban.

6382

Nélkülözhetetlen háziszer

'Doré' sósborszesz.

A Doré sósborszesz az összes használatban levő sóborszeszek közül a legjobb hatásának bizonyult.

A Doré sósborszesz kitűnő eredményei használható mint bedörzsölőszer, mindazon esetekben, midőn a bedörzsölést szükségesnek tartják, vagy ott, hol az orvos a bedörzsölést előírja. Különösen mindenféle reumatikus fájdalmaknál, fejfájás, lábfejás, oldalazulás, hátfájás és csúszos fájdalmaknál. 421

Belsőleg: 20-40 cseppet cukorra csepeentve kitűnő fájdalomcsillapító és gyomorerősítőszer.

Ára egy eredeti üvegnek utasítással együtt

44 fillér.

Főraktár: HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában,

továbbá: Ring Lajos gyógyszer-tárában és Vojtek és Welaz drogueriájában kapható.

Vigyázat a DORÉ névre.

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőrazonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, szirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyárja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON.

361

Tavaszi és nyári

új szövetek, mosó delain, pompás mintákban; ériási választék. Kérjük a n. é. közönséget, különösen a vidékről érkezőket, még mielőtt bevásárlásait eszközölné, kirakataink megtekintését. Kivételes olcsó árak kijegyezve oly a kkekről, melyek csak nálunk szereshetők be. o o

Verseny-árak.

Selyem tafitt Joupon minden színben, darabja K 11.60

Moire Joupon darabja K 8.50

„Herweth” fűző legujabb facon darabja K 7.00

Férfi és női zsebkendők partie vétel folytán olcsó áron.

Szőnyegek maradékokban.

Ia. Pelüch Axminster szőnyeg nagy és kisebb, csekély szövés-hibákkal — rendkívül olcsó áron.

Kelengyeárak — kész raktár, női ingek, corsetták, himzett kész ágygarnitúrák

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Forrey-utca sarok.

Autóvez és lovasutcai megálló.

Verseny-árak.

481

Ösmert jó minőségű alsó lepedők, még mindig a régi árhoz, darabja K 2.80

Női ingek, jó anyag, dus kézi-himzéssel, darabonként K 3.30 utelérhetetlen olcsó ár.

Maradék vásznak 56, 64 és 66 fill.

Maradék chiffon 56, 66 és 70 fill.

Ia. cérvászson maradékokban K 1.45, 1.50 és 1.60.

A rendes forgalmi árhoz 30 százalékos megtakarítás.

Weisz Dániel

épület és műlakatos

1299

Arad, Deák Ferencz-utca 38. szám.

Elvállalok összes e szakmába vágó munkákat leggyorsabb és legpontosabb kivitelben. Iparágamban külföldi és amerikai elsőrendű műhelyekben és gyárakban szerzett tapasztalataim folytán módomban van :-: legnagyobb igényeknek megfelelni. :-:

Mérlegjavításokat, átalakításokat és hitelesítést elvállalom. Költségvetéssel vidéki munkára is díjmentesen, készséggel szolgállok.

Ajánljuk a tavaszi idény alkalmából a vásárló közönség szives figyelmébe legjobb minőségű és legdivatosabb

saját készítményü

uri, női és gyermek
cipőinket

szolid szabott árak mellett.

Kiváló tisztelettel

1368

Aradi Czipészek Termelő Szövetkezete
mint az Orsz. Központi Hitelszövetkezet tagja.
Arad, Szabadság-tér.

Telefon: 474.

„Piros csizmához.“

YOGHURT.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Yoghurt** gyártását megkezdttem és azt naponta saját tehenészetemben termelt frissen fejt és sterilizált tejből eredeti culturákból állítom elő. Mivel a Yoghurt csak friss állapotban kellemes azért csak az előre megrendelt mennyiséget készítem és azt cca 250 gramos edényekben 20 fillérért hozom forgalomba.

Minden üvegért 20 fillér betét teendő le.

Tájékoztatásul megemlítem, hogy Dr. Meschnikoff a párisi Pasteur intézet igazgatója szerint a Yoghurt megakadályozza az erjedési és rothadási folyamatokat a belekben megöli a bél bacilusokat (a rothadó anyagok megmérgezik a szervezetet és siettetik az öregedést) így a Yoghurt egyike azon készítményeknek a melyek az idő előtti megöregedésnek gátat vetnek, illetőleg az élet kort meghosszabbítják.

Ugyanilyen értelemben nyilatkoztak Cohendy, Pochon, Brunon, Guerbet, Duclax stb.

Használják gyomor, bél bajok sápkor, vérszegénység, vese, máj bajok stb. ellen és mint általános tápszert mindenkoru egyéneknek.

G. Földes Kelemen

gyógyszertára és orvosi laboratoriuma

Arad, Telefon.

Megnyilt

Husserl Manó jégszekrénygyárának

mintaraktára

Ferencvárosi Gróf Nádasdy-palota.

Háztartási szekrények, nagy hűtők. — Különlegesség szénasav és légnomású sörkimerő szekrényekben.

Uj rendszerű jég és jégszekrény bérlet.

1249

Molnár Antal

épület- és bútorasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház)

Elvállalja minden e szakba vágó munkák készítését, ugymint modern lak- és boltberendezéseket, portál és épületmunkákat a legmegbízhatóbb kivitelben, a legolcsóbb árért.

Kész butorok legolcsóbb beszerzési forrása.

Szives pártfogást kér kész szolgálattal 3951

Molnár Antal,
épület és bútorasztalos.

Jó erkölcsű fiú tanulóknak felvétetik.

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szitaárak és acélsodrony ágybetét készítőik

Arad, József főherceg-ut 18. sz.

Gyártótelep:

Kossuth-utca 45. sz. Telefon 657.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a nagyérdemű közönség szives figyelmébe, melyek versenyképes olcsó árért kaphatók. Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. 748

Brünni szövetek

uri ruhák elkészítésére legolcsóbb gyári áron kaphatók:

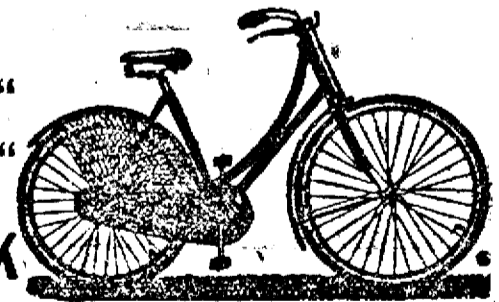
ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6922

A tanítói szövetség és az állami tisztviselői egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárhoz veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindentelje áron. A legkisebb méretet is küldjük.

Due minta választék megtekintésére bérmentve küldetük.

Megérkeztek!

A legujabb modelu
„Puch“, „Premier“
és „Ádler Viktória“
kerékpárok

rendkívül olcsó árban, jutányos fizetési feltételek mellett.

HAMMER VILMOS

műszerész Arad, Szabadság-tér 7.

Due választék: gummi, lámpa, csengőkben. — Nagy szak-szerű javítóműhely. Telefon 66. szám.

PRIBÁN GYULA

férfi szabó

ARAD, Lázár Vilmos-utca.

(Földes palotával szemben.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a **Lázár Vilmos-utcában, egy modernül berendezett**

férfi szabó üzletet nyitottam,

hol mindennemű férfi öltönyöket mérték után a legszebb kivitelben és a legujabb divat szerint készítek. Bel- és külföldi szövetek raktáron. A n. é. közönség pártfogását kéri

1251

Pribán Gyula.

Csász. és kir. udvari

és kamarai szállító

1600

Neumann M.

férfi- fiu- és leánykaruha telepe ARAD.

A tavaszi képes árjegyzék megjelent, kívánatra ingyen és bérmentve.

A legjobb minőségű
gyertyánfa-bábuk
és 1-ső oszt. „Lygnum-sanktum”
teke-golyók
nagy választékban kaphatók
Bauer Gyula

Arad, Minorita-palota.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek. 1386

Apró hirdetések.

Zálogházból

kváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad
Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Gábor

szombaton mult már egy hete, hogy kívánt helyre választottam. Azóta naponta várom értesítését, de mindhiába! Mi történt? Hallgatása igen nyugtalanít azonnali választát várja Helvétia. 1442

Megvételre keresek

egy házat, amelyben jelenleg fűszerüzlet van jogokkal. Csakis Aradon. Leveleket „fűszerüzlet” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít. 1384

Éladó

három 3 szobás és három 2 szobás lakásokból álló ház Flórián-utca 14a. Bővebbet ugyanott. 1270.

2 Suterain helyiség

üzletnek, vagy raktárnak Wesselényi-utca 1 alatt kiadó. Bővebbet Grallert ékszerész üzletében. 1370

Petróleumos hordókat

veszünk azonnali szállításra, legmagasabb napi áron. Sehenk és Társa, Arad. 1383

Kiadó 4 szobás emeleti lakás

május 1-re. Magyar-utca 9 szám. 1379

Karácsonyról

visszamaradt legdivatosabb doboz levélpapírok teljesen ép dobozokban 25% engedménnyel lesznek kiárulva Ingusz I. és Fia könyv és papirkereskedésében Andrassy-tér 16. 555

Egy szép nagy

bolthelyiség kiadó Deák Ferenc-utca 40. szám. 1397

Korlátlan italmérésben

óvadékképes kezelő május 1-sőre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 1399

Szorgalmas komoly,

fiatalember üzleti — irodai gya-kornokként megfelelő díjazással, közvetlen belépésre kerestetik. — Cim a kiadóhivatalban. 1424

Deutsches Fräulein

wird zu einen 4 jährigen Mädchen gesucht. Andrassy-tér 21. II. Stock. 1423

Jég

mű vagy termés jég, háztartási célokra április 1-től naponta házhozszállítva 6 és 7 koronás havi bérletben előjegyezhető és megrendelhető az Aradi jégtelep jéggyárá-nál. Telefon 199. szám. 1017

Tavaszi női kabátok és felöltők

megérkeztek, 15 koronától feljebb minden arban. Hoffmann Sándor, Színház-épület. 4263

Rongált dobozu levélpapírok

meglepő olcsó árban kaphatók. Üzleti könyvek és irodai felszerelések gyári raktára. 100,000 kötetes kölcsönkönyvtár, 30,000 kötetes zenemű-kölcsönző intézet. Minden könyv és zenemű-ujdonságok raktáron. Vesztek egész könyvtárakat legmagasabb árakon. Kerpel Izsó könyv és papirkereskedése. Aradon. 4071

Cincoz tutorozott

udvari szoba azonnal kiadó Damjanich-utca 3—4. 1263

Kétszobás lakások

Szell-utca. 9 május hó 1-re kiadók Bővebbet Radnai-ut 22. fátelen. 1441

Egy idős könyvtő

a német és román nyelvben megbízható levelező állást keres; cim a kiadóhivatalban. 1440.

Gyakorlott pénztárnok-nő kerestetik fűszerkereskedés részére. Cim a kiadóban. 1418

Homok,

építkezési célokra

beton kavics

bármily mennyiségben

állandóan

kapható.

Pollák Sándor,

gőztéglagyár Mikaléka.

Telefon 55—515. 976

104 - 1911. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a tetscheni cs. kir. járásbírósnak 1911. évi C. 26/4. számú végzése következtében Hartwig és Vogel cég javára 163 kor. 04 fill. s jár. erejéig 1911. évi március hó 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 700 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: egy bolti berendezés nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbírósnak 1911. évi V. 62/2. számú végzése folytán 163 kor. 04 f. tőkekövetelés, ennek 1910.

évi október hó 22. napjától járó 6% kamai és eddig összesen 25 kor. 47 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Opécskán végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására 1911. évi április hó 8-ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron túl is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Pécska, 1911. évi március hó 25. napján.

Szabó Imre.

1449

kir. bír. végrehajtó.

~~~~~

Nagymennyiségű

maculatura

Jutányos áron

eladó.

~~~~~

Meghívó.

Kovács hgy özség

Előjárósága közhírré teszi, hogy

f. hó 13-ikán délelőtt 9 órakor a községházán tisztújító

közgyűlést

tart,

amelyre ez uton hívja fel az igen tisztelt érdeklődők figyelmét.

Kovácsi, 1911. április 4.

1443

Hegyközség Előjárósága.

Radó Gyula

Szabott árak.

=== új divatháza ===

!! Arad, Andrassy-tér !!
!! Weitzer-utca sarkán !!

Legkiválóbb tavaszi ujdonságok női felöltőkben

Kész costumök, tretteur kivitelben
Kész costumök zsinerezott divatfagokban
Angol raglanok
Kimono raglanok, Poiret szabás
Leány és gyermek felöltök, gyermek ruhák
Legújabb divatblousek, pongyolák, juponok,
Kész női aljak

Külön mértékosztály Rendkívül dus választékban

Telefon 236. szám.

Városi és megyei telefon 826. sz.

Uj cipőüzlet

folyó évi április hó 1-én nyílik meg.

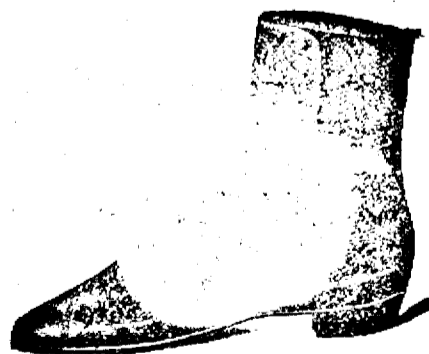
A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy 23 év óta fennálló cipészüzletemet **megnagyobbítottam** és ahhoz

1317

férfi-, női-, és gyermekcipő

kész áruraktárt rendeztem be,

melyben a vásárló közönségnek **szép, jó és olcsó áron** nagy választékban, a legfinomabb kivitelben állnak rendelkezésre. — — — Szives pártfogásért esedez

KLEIN JÓZSEF

ARAD,
Petőfi-utca sarkán.

Egyben a helybeli, ugy a vidéki cipésmester urak tudomására hozom, hogy a mai kor igényeinek megfelelő „felsőrész” műhelyt is rendeztem be és ugy ezek elkészítését, mint mindennemű tűzéseket legszebb kiállításban és legolcsóbb ár szerint elfogadok.

1317